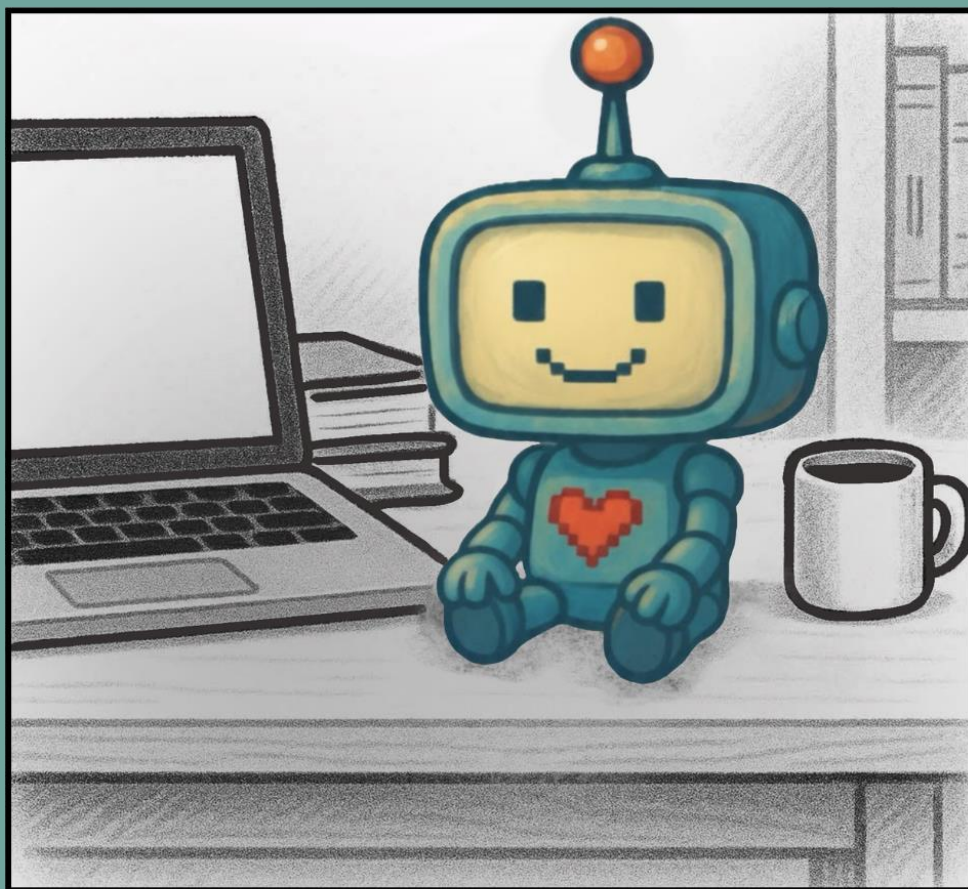

**“Meg og min lille GPT”:
Om psykologistudenter ved UiO sitt forhold
til kunstig intelligens**

Sofie N. Thelin, Ariam Germeskel,
Ida R. Engvik, Elin Johnsen & Jenny Thorén

SAMMENDRAG

Denne rapporten oppsummerer en kvalitativ studie om hvordan studenter ved psykologisk institutt i Oslo bruker kunstig intelligens, hva tenker de om det, og hvordan forstår de etisk bruk og kommunikasjon fra lærested og ansatte om dette. Studien er basert på 12 kvalitative intervju av psykologistudenter som er ferdig med sitt andre eller tredje år på bachelor eller profesjonsstudiet.

ChatGPT er en alltid tilstedeværende hjelpelærer: Det er betydelig variasjon i teknologivaner blant informantene. Flertallet av dem beskriver et positivt forhold til teknologi, men flere er samtidig skeptisk til overdreven bruk. Dette gjenspeiles også i variasjonen i hvordan de forholder seg til KI. De fleste assosierer KI med chatbots som benytter seg av generative språkmodeller, spesielt ChatGPT. Det blir mest brukt som hjelp i oppgaveskriving, til forbedring av språk, oppsummering av forskningsartikler, forklare fagbegreper, og tilbakemelding på egenprodusert tekst. Noen bruker det også til å lage timeplan, oversette pensum, koding, be om nye vinklinger og argumenter, predikere eksamensoppgaver, og som sparringspartner i en skriveprosess. UiO sin egen GPT oppleves som en svakere og til dels tryggere modell. Det viser seg også å være en del feiloppfatninger av UiO sin egen GPT; noen tror at den gir riktigere svar fordi den er universitetets egen, mens andre er redd for at teksten man legger inn vil komme fram som plagiat om teksten også brukes i eksamensbesvarelser.

KI skaper både lettelse og utrygghet i læringsprosessen: De fleste er enig i at generering av tekst uten noen form for eget arbeid ikke er etisk riktig. KI som *hjelpemiddel* anses som etisk, samtidig som det uttrykkes bekymring knyttet til redusert læringsutbytte, uriktig informasjon og avhengighet av KI-verktøy. Videre ser vi ulikheter i hvordan studentene forstår KI. Noen oppfatter KI som mekanisk, andre tilskriver KI menneskelige egenskaper. Et annet gjennomgående funn er at informantene opplever medstudenter generelt som positive til KI-bruk, der inntrykket virker å være at KI-bruk er normalisert. Studentene ønsker å bruke KI 'smart', noe som reflekterer en forståelse av at teknologien i seg selv verken er god eller dårlig, men at bruken av den krever kompetanse og refleksjon.

Universitetet kommuniserer utydelig om KI-bruk, som kan skape usikkerhet rundt etiske grenser: Retningslinjene oppleves som utydelige og forvirrende. Studentene henviser til reglene om at du ikke skal bruke KI til å generere hele teksten for deg, men påpeker at nyansene mangler. De opplever også at det er stor variasjon mellom fag og de ansatte sine holdninger rundt tematikken. Noen oppfatter at ansatte er veldig positive og gir opplæring i bruk av KI som et hjelpemiddel, mens andre uttrykker at de nærmest føler det er

forbudt å nevne KI i undervisning. Mangelen på tydelige regler fører til økt stress og usikkerhet. Som konsekvens av dette, har informantene utviklet egendefinerte grenser for akseptabel bruk.

Normalisering og en hektisk studiehverdag rettferdiggjør bruk av KI: Studentene begrunner og rettferdiggjør bruken av KI ut ifra opplevd press fra medstudenter. Når alle bruker det, må de selv også bruke det for å unngå å havne bakpå. I tillegg begrunner studentene KI-bruken med et behov for effektivisering i en hektisk studiehverdag som må balanseres med deltidsjobb og annet ansvar. Studentene beskriver også at KI-bruk er særlig aktuelt i emner som de vurderer som mindre interessante, og de begrunner bruken med at kunnskapsutbyttet i faget uansett ville være lavt eller lite relevant for arbeidslivet. Det kommer også fram at KI som “hjelpelærer” fører til mindre bruk av medstudenter, seminarledere og andre veiledere for faglige spørsmål og diskusjoner. Studentene oppgir at de har mindre behov for kollokvier, og får mer ut av å spørre ChatGPT enn å henvende seg til seminarlærer/faglærer. Dette kan ha mulige negative konsekvenser for det sosiale miljøet, og for studentenes læringsutbytte.

Intervensjoner: Vi har spurt studentene om forslag til hvordan kommunikasjonen fra universitetet og fakultetet kan forbedres, og om de har spesifikke forslag til intervensjoner. De utydelige retningslinjene er det som vektlegges i størst grad i intervjuene, og studentene ønsker at disse gjøres mindre tvetydig og lettere tilgjengelig. Kort oppsummert, ønsker studentene mer detaljert informasjon, tidligere og lett tilgjengelig gjennom hele studiet, på mer interaktive måter.

Innholdsfortegnelse

FORORD	5
INTRODUKSJON OG BAKGRUNN	6
METODE.....	7
VALG AV RETNING	7
REFLEKSIVITET	8
VALG AV INFORMANTER OG REKRUTTERING	9
ANALYSE AV INTERVJUDATA	10
RESULTATER OG DISKUSJON	11
CHATGPT ER EN ALLTID TILSTEDEVÆRENDE HJELPELÆRER	12
STUDENTENE HAR VARIERENDE FORHOLD TIL TEKNOLOGI, LIKEVEL DOMINERER CHATGPT	12
KI SOM EN LOJAL OG KONSTANT TILGJENGELIG SPARRINGPARTNER	14
KI SKAPER BÅDE LETTELSE OG UTRYGGHET I LÆRINGSPROSESSEN	18
KI SOM ET POSITIVT HJELPEMIDDEL	18
SKEPSIS TIL KVALITET OG PÅVIRKNING PÅ EGEN LÆRING	18
"JEG FØLER AT MAN FORT KANSKJE KAN GJØRE SEG LITT AVHENGIG AV DET."	20
CHATGPT SOM BÅDE FREMMEDGJORT OG MENNESKELIGGJORT	20
"JEG TROR AT DET Å KUNNE LESE EN BOK [...] ER EN VELDIG STOR FORDEL DA."	23
UNIVERSITETET KOMMUNISERER UTDELIG OM KI-BRUK, SOM KAN SKAPE USIKKERHET RUNDT ETISKE GRENSER	24
MANGEL PÅ TYDELIG KOMMUNIKASJON OG ET ØNSKE OM KLARERE RETNINGSLINJER OG VEILEDNING I BRUK.....	25
STUDENTENE VET HVA SOM ER HELT FEIL BRUK AV KI, MEN ER USIKRE PÅ HVA SOM ER 'ETISK BRUK' ...	26
UTYDELIGE RETNINGSLINJER FØRER TIL EGENDEFINERTE GRENSER FOR HVA SOM ER "INNAFOR"	28
NORMALISERING OG EN HEKTISK STUDIEHVERDAG RETTTFERDIGGJØR BRUK AV KI	31
"SIDEN ALLE ANDRE GJØR DET, SÅ FALLER DU BAK HVIS DU IKKE GJØR DET"	31
UINTERESSANT OG OVERFLADISK KUNNSKAP RETTTFERDIGGJØR BRUK	32
NORMALISERINGEN AV KI-BRUK RETTTFERDIGGJØR MINDRE BRUK AV MEDSTUDENTER OG VEILEDERE FOR KUNNSKAPSDELING	34
HØY ARBEIDSBELASTNING OG FORVENTNING OM EFFEKTIVITET	34
INTERVENSJONER: HVA ØNSKER STUDENTENE SEG?	38
KONKLUSJON	41
KILDER	43
VEDLEGG.....	44
INTERVJUGUIDE.....	45
SAMTYKKESKJEMA	48
SIKT GODKJENNING.....	52

FORORD

Tusen takk til alle informantene som stilte opp til intervju. Uten deres tid, innsikt, erfaringer, perspektiver, og ærlige refleksjoner ville dette prosjektet ikke vært mulig.

Vi vil også takke våre veiledere, Åshild Lappegard Hauge, Sigrun Marie Moss og Samantha Marie Harris for deres faglige innspill, kommentarer, og veiledning underveis i prosessen. Tusen takk for muligheten til å gjennomføre prosjektet, og for at dere ser verdien av studentdrevet forskning.

En stor takk rettes også til Læringsnettverket EILIN for økonomisk støtte til prosjektet. Midlene deres gjorde det mulig å gjennomføre studien i sin nåværende form.

Rapporten er skrevet med utgangspunkt i en prosjektbeskrivelse som ble levert i emnet Kvalitativ metode (PSY2013) i 2024, hvor alle vi som har skrevet rapporten ønsket å undersøke studenters holdninger til kunstig intelligens. Tusen takk til alle i gruppen, for et inspirerende samarbeid, engasjement og mange gode diskusjoner underveis. Det har vært en glede å jobbe sammen med dere og se hvordan prosjektet har utviklet seg fra flytende ideer i to prosjektbeskrivelser til ett solid og gjennomarbeidet felles prosjekt.

Rapporten er et resultat av et solid samarbeid, der alle gruppemedlemmene har hatt en viktig rolle. Vi ønsker derfor å rette en stor takk til alle gruppemedlemmene. I tillegg vil vi rette en ekstra takk til Sofie og Ariam for deres innsats og engasjement som gruppeledere. Prosjektet hadde ikke vært mulig uten god ledelse og den samlede innsatsen fra alle i gruppen.

Vi håper at rapporten kan bidra med innsikt og perspektiver som kan være nyttige for videre arbeid med bruk og forståelse av kunstig intelligens blant studenter.

Sofie Norrøne Thelin, Ariam Germeskel (gruppeledere)
Ida Rolland Engvik, Elin Johnsen, og Jenny Thorén

Oslo, desember 2025

INTRODUKSJON OG BAKGRUNN

Kunstig intelligens (KI) har hatt en rask fremvekst og er nå tilgjengelig for alle som har internetttilgang, til besvær for noen og til stor glede for andre. Kunstige intelligenser, som ChatGPT, brukes nå til mange formål og ser ut til å ha kommet for å bli, også blant studenter. Ifølge Studiebarometeret (2025) bruker fire av fem studenter KI i studiearbeid. I tillegg observeres en kraftig økning blant studenter som oppgir at de bruker det av og til eller ofte, fra 38% i 2023 til 59% i 2024 (Studiebarometeret, 2025). Den økningen i bruk av KI-verktøy har tiltrukket seg betydelig akademisk interesse de siste årene, og flere uttrykker bekymring for den raske utviklingen (Lystad, 2025; Cotton et al., 2023). Dette er noe av motivasjonen bak dette prosjektet.

Studenter bruker i økende grad kunstig intelligente språkmodeller som informasjonskilde, i aller størst grad ChatGPT, en plattform som ikke har direkte tilgang til lærebøker og pensumartikler, men som henter informasjon fra varierende kilder på internett. Samtidig observeres det en tendens til at studenter leser mindre, kjøper færre pensumbøker, sliter med langlesing og deltar mindre på organiserte læringsaktiviteter (Engeland, 2025; studiebarometeret, 2025). Det er nærliggende å anta at dette kan ha konsekvenser for læringsutbytte, i tillegg til en økende bekymring for at studenter jukser seg gjennom studiet. Noe som kan svekke kvaliteten til høyere utdanning (Cotton et al., 2023).

Universitetet i Oslo (UiO) har lenge engasjert seg i KI-bruk i akademisk kontekst, og har blant annet utviklet en egen personvernsikker KI-chatbot, "GPT UIO". I en nylig gjennomført survey-undersøkelse av språkstudenter ved UiO gjennomført av Tomson og kolleger (2025), var denne KI-chatbotten den mest brukte blant studentene. I denne undersøkelsen fant de at de fleste studentene stiller seg positiv til bruk av KI i studiehverdagen, og det de opplever som de mest nyttige bruksområdene er grammatikk forståelse og innlæring av vokabular. Dette er ikke helt overførbart til psykologistudenter, men disse studentene rapporterte også om at de ikke har hatt språkundervisning hvor KI-verktøy er tatt i bruk, og at kunnskapen de har tilegnet seg om disse verktøyene hovedsakelig er fra selvstudium, som er i tråd med studiebarometeret (2025). Til tross for UiOs engasjement innen KI-bruk opplever studenter tvetydighet i hvordan KI-verktøy kan anvendes. En masteroppgave ved UiO viser at studenter ved universitetet etterspør tydeligere retningslinjer og anser det som viktig med kunnskap om KI-verktøy, gitt den økte bruken (Halvorsen & Andersson, 2024; Studiebarometeret, 2025). I tillegg viste studiebarometeret (2025) at omtrent 70% av studentene opplever at de i ingen

eller liten grad har fått tilstrekkelig opplæring i bruk av KI-verktøy. Dette kan indikere manglende kompetanse, eller et kommunikasjonsgap mellom universiteter og studenter. Å forstå studenters bruk og forhold til KI kan legge grunnlaget for forskningsbaserte strategier for KI-bruk, og undervisning om KI-bruk, i høyere utdanning (Schei et al., 2024)

På bakgrunn av dette har vi, gjennom kvalitative intervjuer med 12 psykologistudenter på UiO og gjennom kritisk refleksiv tematisk analyse, identifisert mønstre i studentenes erfaringer, holdninger og utfordringer i møte med KI-bruk i studiesammenheng. Vi har valgt å kalle rapporten “meg og min lille GPT”, etter et sitat fra en av informantene, da vi tenker dette livlige utsagnet illustrerer studentenes forhold til KI. I denne rapporten vil vi forsøke å besvare følgende nærmere:

Hvordan bruker studenter på Psykologisk institutt (PSI) kunstig intelligens? Hva tenker de om det, og hvordan forstår de etisk bruk og kommunikasjonen fra lærested om dette?

METODE

Valg av retning

For å belyse problemstillingen, har vi valgt å benytte oss av en refleksiv tematisk analyse (Braun & Clark, 2022). Tematisk analyse er en metode for å identifisere og analysere meningsmønstre i data. Tema er meningsmønstre, en rød tråd i intervjuene, som fanger noe av betydning for problemstillingen. Metoden er fleksibel og kan innebære alt fra organisering og beskrivelse av datasettet til mer grundig og utforskende tolkning av aspekter knyttet til forskningsspørsmålet.

Analysen er forankret i en sosialkonstruksjonistisk epistemologi, hvor kunnskap forstås som kontekstuell og relasjonelt konstruert gjennom språk, sosiale praksiser og kulturelle rammer (Burr, 2003). Dette perspektivet innebærer at mening ikke eksisterer som en objektiv realitet som kan avdekkes, men som noe som kontinuerlig skapes og forhandles i samspill mellom mennesker ut ifra hvordan de oppfatter og forstår sine erfaringer formet av tidligere kunnskap og kulturell kontekst. Språk forstås som en sentral meningsbærende ressurs, hvor begreper og fortellinger både reflekterer og former vår forståelse av verden. Utsagn må derfor alltid tolkes i lys av den kulturelle og sosiale konteksten de springer ut fra. Innenfor en slik epistemologisk ramme søker vi derfor ikke å avdekke en underliggende sannhet i deltakernes

utsagn, men snarere å utforske hvordan bestemte virkelighetsforståelser blir mulig, opprettholdt og utfordret gjennom deres beskrivelser og erfaringer.

Refleksivitet

Vi har alle et forhold til, og erfaring med bruk av KI i studiesammenheng fra før. Dette er en tydelig kilde til refleksivitet i forskningen, og noe som vi har drøftet aktivt rundt gjennom hele prosessen. Blant annet har vi diskutert hvordan vi selv forholder oss til etisk bruk av KI og oppfatningene vi har av universitetets kommunikasjon rundt dette. Når vi diskuterer KI oss imellom, ser vi at vi deler mange av oppfatningene som framkommer i intervjuene. Generelt er vi enig i at KI kan være et nyttig hjelpemiddel i skriveprosessen, men at det ikke bør brukes ukritisk. Vi deler dessuten oppfatningen av at universitetets kommunikasjon rundt KI med fordel kunne vært tydeligere. Ellers tenker vi at generering av hele tekster med KI er i strid med etiske retningslinjer og opplever at overdreven bruk av KI medfører et tap av eierskap til arbeidet. Samtidig slet vi, i likhet med flere av informantene, med å komme til enighet rundt mer eksakt hvor grensen går for hva som kan regnes som generering av tekst og ikke. Videre er det enkelte etiske aspekter vi vektlegger i våre refleksjoner, deriblant relatert til opphavsrett og miljømessige hensyn, som vi ble overrasket over at nærmest ingen av informantene trakk frem intervjuene. I etterkant av analysen, har vi reflektert rundt hvorvidt dette delvis skyldes utformingen av spørsmålene i intervjuguiden. Det er mulig å se for seg at informantene hadde trukket frem andre etiske hensyn dersom spørsmålene i intervjuene for eksempel var spisset mot et samfunnsperspektiv.

Asymmetriske maktforhold mellom deltaker og forsker er en velkjent problemstilling i kvalitativ forskning (Willig, 2021; Knott et al., 2022). I og med at både vi og intervjuobjektene er studenter ved PSI, er det nærliggende å anta at deltakerne følte seg mer fri i diskusjonen, enn dersom det var en professor som hadde gjennomført intervjuene. Denne sympatiske tilnærmingen antar vi at har styrket forståelsen av studentenes perspektiver. Samtidig kan denne jevne maktbalansen også ha ført til at enkelte aspekter utelates fordi deltakerne muligens opplever det som underforstått i konteksten (Willig, 2021). Med et slikt innsideperspektivet er det viktig at vi er bevisst på vår egen rolle og bakgrunn. Som nevnt i metodekritikk har vi anvendt en semi-strukturert intervjuguide, som har den fordelen at den overordnede strukturen på samtalen holdes lik på tvers av intervjuer (Willig, 2021). Med hensyn til påvirkning forskerne kan ha hatt på intervjuene er dette en styrke. Allikevel har det vært rom for å formulere spørsmål på egne måter og føre samtalen det

informanten sier som vil variere mellom intervjuene. Dette har trolig også preget dataen og tolkningen vår.

Som nevnt ble det tidlig i prosessen klart at våre forkunnskaper med KI-bruk har preget måten vi har formulerte spørsmålene, hvordan de ble stilt og hvordan intervjuene har blitt analysert. Vi forsøker gjennom rapporten å tydelig skille mellom informantenes opplevelser og vår tolkning, da tolkningsprosessen i seg selv kan skape etiske utfordringer med hensyn til å formidle informantenes beskrivelser (Willig, 2017). Dermed blir det viktig å fremheve at det som har blitt til rapporten er et resultat av en fortolkningsprosess av det som studentene vi har snakket med har fortalt om sine erfaringer. Et av formålene med å inkludere sitater i rapporten har vært å gjengi noen av disse erfaringene med studentenes egne ord og på denne måten forankre analysen i datamaterialet i størst mulig grad.

Valg av informanter og rekruttering

For å best belyse problemstillingen var det viktig at informantene hadde skrevet en større akademisk oppgave, og vi begrenset derfor utvalget til studenter som hadde fullført andre året på bachelor/profesjon eller høyere. Rekrutteringen var en kombinasjon av plakater på instituttet, innlegg i sosiale medier, og deretter snøballmetoden hvor vi kontaktet kvalifiserte bekjente direkte. Med etiske hensyn i betraktning fordelte vi informantene slik at informant og intervjuer ikke hadde kjennskap til hverandre så langt det lot seg gjøre. Personvern og anonymisering ble utført forsvarlig i samråd med SIKT.

Vårt utvalgt består av 12 informanter som ble intervjuet i perioden mai til august 2025. Målet er å gi *eksempler* på hvordan KI forstås og brukes, og videre overføring av resultater til andre studentpopulasjoner i Norge må vurderes i forhold til type studie. Det er også viktig å huske at siden utviklingen av KI går så raskt som den gjør nå, gir denne undersøkelsen et tidsspesifikt bilde for studenters bruk av dette i 2025.

Vi benyttet semi-strukturerte intervjuer for datainnsamling. Dette gav oss større rom til å utforske informantenes respons mer i dybden, slik at vi lettere kunne belyse aspekter av problemstillinger vi som studenter er særlig opptatt av.

En utfordring ved selvrapportering generelt, er at svarene ikke nødvendigvis gjenspeiler faktiske opplevelser, men måter informantene ønsker å fremstille seg selv, særlig for

spørsmål om etisk bruk. For å motvirke dette hadde vi en innledning hvor vi snakket om anonymitet og viktigheten av å gi ærlige svar som relaterer til egne erfaringer. Den semi-strukturerte intervjuguiden ga også rom for å justere spørsmål og utforske responser i dybden, slik at man kunne fange opp nyanser i svarene deres.

Analyse av intervjudata

Analysen fulgte trinnene for refleksiv tematisk analyse (Braun & Clark, 2022; Willig, 2021). Etter gjennomlesing, startet vi prosessen med å kode. Vi identifiserte 106 koder basert på gjentakende utsagn og mønstre vi så i de 12 transkriberte intervjuene. Disse kodene ble deretter gruppert i 16 undertema ved å analysere likheter og sammenhenger på tvers av kategoriene. Til slutt samlet vi undertemaene i fire overordnede tema som fanger opp hovedfunnene i datasettet. Temaene og kategoriseringen ble jevnlig diskutert møter i skrivegruppa, og med veilederne våre underveis.

RESULTATER OG DISKUSJON

Tabell 1 viser hovedtema og undertema for hvordan studenter ved psykologisk institutt i Oslo bruker kunstig intelligens, hva tenker de om det, og hvordan de forstår etisk bruk og kommunikasjon fra lærested og ansatte om dette. Temaene og undertemaene vil videre bli gjennomgått i samme rekkefølge som i Tabell 1.

Tema	Undertema
ChatGPT er en alltid tilstedeværende hjelpelærer	• Studentene har varierende forhold til teknologi, likevel dominerer ChatGPT • "Nå er den [UiO-GPT] som en dårlig ChatGPT med lenger prosesseringstid" • KI som en lojal og konstant tilgjengelig sparringpartner <i>Bruksområder: tilbakemeldinger, idemyldring, skrivehjelp, forkorte tekst, finne kilder, oppsummeringer</i>
KI skaper både lettelse og utrygghet i læringsprosessen	• KI som et positivt hjelpemiddel • Skepsis til kvalitet og påvirkning på egen læring • "Jeg føler at man fort kanskje kan gjøre seg litt avhengig av det", • ChatGPT blir både fremmedgjort og menneskeligjort • Positive holdninger blant medstudenter, blandede fra universitetet • "Jeg tror at det å kunne lese en bok [...] er en veldig stor fordel da."
Universitetet kommuniserer utydelig om KI-bruk, som kan skape usikkerhet rundt etiske grenser	• Mangel på tydelig kommunikasjon og et ønske om klarere retningslinjer og veiledning i bruk • Studentene vet hva som er helt feil bruk av KI, men er usikre på hva som er 'etisk bruk'. • Utydelige retningslinjer fører til egendefinerte grenser for hva som er "innafor"
Normalisering og en hektisk studiehverdag rettferdiggjør bruk av KI	• "Siden alle andre gjør det, så faller du bak hvis du ikke gjør det" • Uinteressant og overfladisk kunnskap rettferdiggjør bruk • Normaliseringen av KI-bruk rettferdiggjør mindre bruk av medstudenter og veiledere for kunnskapsdeling • Høy arbeidsbelastning og forventning om effektivitet

Tabell 1: Identifiserte tema og undertema i rekkefølgen de vil bli presentert i Resultater og Diskusjon.

ChatGPT er en alltid tilstedeværende hjelpelærer

Hovedtemaet ‘ChatGPT er en alltid tilstedeværende hjelpelærer’ handler om hvordan informantene bruker KI-verktøy, hovedsaklig ChatGPT, som et hjelpemiddel i studiehverdagen. UiO sin GPT framkom som en mindre populær modell. Flertallet av informantene bruker KI som en sparringspartner i skriveprosessen, og også som en måte å forstå og bearbeide pensum på. De aller fleste rapporterer en økt bruk av KI i løpet av studiet, men i hvilken grad KI er integrert i deres studieteknikk, varierer.

Studentene har varierende forhold til teknologi, likevel dominerer ChatGPT

Et av de innledende spørsmålene vi stilte i intervjuene er rettet mot å få oversikt over informantenes forhold til teknologi. Hensikten er å danne et bedre inntrykk av informantene i utvalget og hvordan de forholder seg til teknologi mer generelt, siden dette gir svarene kontekst og kan være relevant for å vurdere overførbarheten av funn. Det er betydelig variasjon i informantenes teknologivaner og digitale erfaring, noe som gjenspeiles i variasjonen i hvordan de forholder seg til KI. Blant annet har et par av informantene bakgrunn i matematikk eller informatikk, og det er derfor ikke unaturlig å tenke at nivået av digital erfaring blant disse informantene kan være høyere enn hos den gjennomsnittlige psykologistudenten.

Mens et flertall av informantene beskriver sitt forhold til teknologi som positivt, er andre mer ambivalente. Ingen av studentene sier at de har et dårlig forhold til teknologi, men flere er skeptiske til overdreven bruk og forteller at de forsøker å begrense bruken, blant annet ved å gå mer tilbake til det analoge. Det er betydelige variasjoner i hvordan studentene vurderer sin teknologiske kompetanse. Mens flere sier at de gjennom livserfaring eller faglig bakgrunn har tilegnet seg gode digitale ferdigheter, oppgir andre at de er “dårlig på teknologi”.

Jeg er veldig bevisst på at jeg tror ikke det er så bra. Så jeg prøver å bruke det mindre. Lese i bøker. For å gi hjernen noe annet enn bare skjerm. Men man er jo på en måte tvunget til å bruke det veldig mye (ID10).

Jeg bruker mye teknologi, jeg er glad i teknologi, jeg har alltid vært en liten sånn tech-kid, som har drevet å kobla ruter og styra og ordna da jeg var kid, så jeg elsker det, jeg ser på det som en essensiell del av hverdagen, og desto mer, desto bedre (ID5).

Ja, jeg føler jeg er veldig dårlig på teknologi. Jeg har aldri vært noe god i det, egentlig (ID11).

Herfra gikk vi videre til å spørre mer spesifikt om studentenes bruk av KI. ChatGPT brukes av alle informantene, og kommer tydelig frem som den mest populære modellen. Flere nevner også at de bruker eller har brukt UiO-GPT. Ellers nevnes andre modeller som Claude, Scite, Notebook LM og Quizlet sin KI-funksjon av enkelte. Informantene beskriver en tydelig endring i KI-bruk over tid, hvor de fleste beskriver en økt bruk av KI de siste årene, mens andre sier at de bruker det like mye som før eller har redusert bruken. Reduksjonen begrunnes av en mer effektiv og tidsbesparende bruk av teknologien fremfor en faktisk reduksjon av oppgaver. Gjennomgående refererer informantene til generativ kunstig intelligens chatbot'er, som ChatGPT, når de sier KI. Derfor vil vi videre i diskusjonen bruke KI eller KI-verktøy når vi omtaler slike chatbot'er.

“Nå er den [UiO-GPT] som en dårlig ChatGPT med lenger prosesseringstid ”

Universitetets GPT-versjon er blant verktøyene som trekkes frem i flere intervjuer. Gjennom alle intervjuene refereres modellen til som UiO-GPT, så vi har valgt å beholde denne formuleringen i diskusjonen og utforming av temanavn, selv om det egentlige navnet er GPT UiO. Informantene har god kjennskap til UiO-GPT, og forholder seg til verktøyet på ulike måter. Noen ser på det som et positivt signal om en mer åpen holdning til KI fra universitetets side, mens andre uttrykker bekymring for at et eget verktøy kan oppfordre til mer KI-bruk. Flere som har brukt UiO-GPT har senere gått over til andre KI-verktøy da svarene til UiO-GPT opplevdes svakere, tregere, eller mindre konkrete.

Det konkrete var det jeg hadde lyst på, ja. Som gjorde det lettere i kvantitet i hvert fall. Og det fikk jeg ikke av den UIO versjonen. Så da gikk jeg rett bort fra den (ID2).

Nå er den som en dårlig ChatGPT med lenger prosesseringstid. (ID9)

Flere studenter beskriver at de opplever UiO-GPT som et tryggere alternativ, men flere er usikre på hvordan dataen deres forvaltes og ønsker mer diskusjon rundt verktøyet. ID3 forteller også at de tenkte svaret var mer riktig når det kommer fra UiO-GPT, en oppfatning

som er interessant, gitt at dette i prinsippet ikke stemmer. Det er nærliggende å anta at dette kan knyttes til at UiO-GPT er en tjeneste levert av universitetet og dermed kanskje gir assosiasjoner til faglig kvalitet, i tillegg til at det første som kommer opp når du går inn på UiO-GPT er “UiOs personverntrygge KI-chat”. Dette påvirker muligens studentenes oppfatning av denne språkmodellen som tryggere og mer troverdig. Samtidig formidler noen informanter at de er skeptiske til å bruke UiO-GPT, da de er redd for at faglærere får tilgang til det, og dermed bli tatt i juks. Samlet sett reflekterer dette muligens en manglende kunnskap om hvordan UiO-GPT tjenesten fungerer.

Jeg tenkte kanskje at den var bedre. [...] at det liksom var mer riktig det svaret man fikk da, fordi det på en måte var gjennom UiO, tenkte jeg (ID3)

Jeg tror det er også er mange [studenter] som er redde for at hvis man bruker UiO sin, så kommer det opp på eksamener. (ID1)

Man kunne ha ... snakket mer om det at UiO har sin egen, for jeg føler at jeg hørte det veldig mye når den først ble en greie. Så har det blitt litt stille. Så folk glemmer å bruke det. (ID1).

KI som en lojal og konstant tilgjengelig sparringpartner

Flertallet av informantene bruker KI mest i skriveprosessen, både til innleveringer og under hjemmeeksamen. Flere beskriver KI-modellene som en “sparringspartner” i skriveprosessen, som et verktøy som kan bistå med idémyldring, forbedre selve teksten eller komme med tilbakemeldinger underveis.

Det der med at man kan stille spørsmål eller få hjelp til å nyansere eller lage eller komme med ideer. At det på en måte blir en sparringspartner. (ID6)

Som sparringspartner bruker de KI på flere måter. Blant annet til å finne forskningsgap, utvikle problemstilling, få hjelp til formulering av kildesøk eller direkte finne relevante artikler, eller få nye vinklinger og argumenter. De bruker det også til å forbedre selve teksten, ved å få hjelp til å korte ned lang tekst (som ID3), forbedre struktur, rette skrivefeil, hjelp

med grammatikk, omformulere setninger, gjøre språket mer akademisk eller få tilbakemelding på det de allerede har skrevet (ID4).

Og så har jeg liksom en vane for eksempel med å skrive veldig langt. [...] Så da kan jeg for eksempel sende teksten min til ChatGPT og være sånn “kan du korte ned på det her?” (ID3)

Eller få tilbakemeldinger på noe jeg skriver. Spesielt hvordan jeg burde strukturere ting, eller om det er noe jeg har “missa” på en måte (ID4)

Studentene er tydelige på at de ikke bruker KI til å generere større deler av teksten som blir en del av den endelige oppgaven, men noen nevner at KI-generert tekst kan fungere som inspirasjon.

Og så ... For eksempel ‘kan du hjelpe meg å skrive en introduksjon’, og så skrev jeg ikke den introduksjonen, men jeg brukte den som inspirasjon.” (ID12)

Mange av informantene bruker KI for bedre forståelse av konsepter, begreper og teorier. De bruker KI til å få forklart ting på en enklere måte eller på en annen måte enn pensum/foreleser, gi eksempler, eller sammenligne ulike konsepter, og for å sjekke om de har forstått dem riktig. Flere bruker det også til å få raske svar på ting de lurte på der og da.

Hvis det er noen vanskelige fenomener som jeg leser om, som er veldig komplekse, så liker jeg at da kan jeg spørre ChatGPT om den kan forklare som om jeg er fem år for eksempel. (ID7)

Men den er litt sånn god til å kanskje sammenligne konsepter og sånn, noen ganger. Jeg lurte på om jeg har spurt om sånn... [to konsepter] som på en måte er litt sånn vagt beskrevet i boka, så jeg følte i hvert fall at den

nyanserte det litt. (ID6)

Det er jo liksom, hvis man skal ha svar på noe kjapt da, så bare spør man den sånn ... i vanlig skolearbeid så kan man bare spørre sånn «hva er det?» (ID3)

Videre er det flere som bruker KI i lesing og forståelse av forskningsartikler, ved å be om hjelp til å oppsummere dem og trekke frem de viktigste poengene.

Vi hadde veldig mange artikler jeg skulle lese litt sent ute. Så jeg var sånn ... sendte de siste artiklene som jeg liksom var sånn «jeg kommer ikke til rekke å lese det». Så jeg sendte de artiklene til ChatGPT og var sånn «kan du plis skrive et sammendrag for meg hvor du har med de og de tingene?», som liksom var fokus. (ID3)

Det er også flere som bruker KI i forbindelse med bearbeiding av pensum og øving til eksamen. Noen bruker det til å interagere med egne notater eller notater fra forelesning. Andre trekker frem at de har brukt det til å lage øvingsoppgaver til eksamen eller gode husketeknikker, slik som ID9 beskriver i sitatet under. Én informant har også brukt en egentrent KI-modell til å predikere eksamensoppgaver.

Hvis jeg limer inn notatene mine fra pensum om for eksempel ledelsesstiler. Også kan jeg be den forklare ledelsesstilene med Harry Potter karakterer. Eller andre filmer og bøker jeg liker. Så på eksamen kan jeg liksom huske ... Ah, autoritær er den karakteren ... og den karakteren er sånn og sånn. (ID9)

Så før skoleeksamen så pleier jeg å lage et dokument med alle tidligere eksamensoppgaver [...] Også laster jeg det opp i en egen modell for å predikere temaene til denne eksamen. Også tar jeg de aktuelle spørsmålene og temaene inn i ChatGPT eller Claude og spør om den kan generere 20 spørsmål basert på prediksjonene mine og de tidligere spørsmålene. Så

øver jeg på dem. Til [spesifikk eksamen] så gjetta den riktig på nesten alt.
(ID5)

Flertallet beskriver at de bruker KI aktivt, men hvor ofte og i hvilke sammenhenger de bruker det varierer mellom informantene. For mange virker det som KI med tiden har blitt en integrert del av deres studieteknikk, som ID6 beskriver under. Flere formidler at de har en intensjon om å begrense KI-bruk i studiearbeidet, og beskriver en mer “passiv” bruk av KI, der de først gjør selvstendig arbeid og deretter bruker KI til å finpusse eller indirekte bruker informasjonen fra KI-modeller. Flere understreker viktigheten av å føle eierskap til det ferdige produktet, som ID8 under.

I starten var det bare litt sånn, ja ... for å prøve det liksom, og nå er det liksom, nå føler jeg det er jo blitt en del av, liksom litt studieteknikk i det også (ID6)

Så det var veldig viktig at man var påpasselig med at den opprinnelige teksten skal være skrevet av deg selv. Før du bruker ChatGPT for å hjelpe med språket. (ID8)

Bruksområder

Bruksområder som blir nevnt av informantene: finne tema til bacheloroppgave, finne forslag til tema og ideer til andre tekster, som en sparringspartner, til hjelp med struktur, lage problemstilling, til å finne artikler, til grammatikk, tips til hvordan formulere søk, akademisk språk, finne kilder, som en tilgjengelig veileder, korte ned tekst, oppsummere tekst, oppsummere artikler, gjøre fagstoff og teorier mer forståelig/tilpassede forklaringer, trene egne modeller til å bistå med å predikere eksamensoppgaver og å få emnerelevant veiledning, praktiske ting og underholdning i hverdagen, og en generell effektivisering av lesing, skriving og læring. Samtidig er det viktig å nevne at bruken varierer blant informantene, hvor alle uttrykker en viss form for skepsis til kvalitet og påliteligheten til informasjonen fra språkmodellene, men alle bruker KI i en eller annen form i akademiske oppgaver.

KI skaper både lettelse og utrygghet i læringsprosessen

Hovedtemaet 'KI skaper både lettelse og utrygghet i læringsprosessen' tar for seg holdningene informantene har til KI-bruk i studiesammenheng. Temaet belyser hvordan studentene på den ene siden opplever KI som et verdifullt hjelpemiddel for effektivisering, samtidig som de uttrykker bekymringer knyttet til redusert læring, overfladisk informasjon og avhengighet. Videre utforskes hvordan informantene forholder seg til KI som teknologi – fra det fremmedgjort til det menneskeliggjort – samt hvordan de oppfatter holdningene hos medstudenter og universitetet. Avslutningsvis presenteres studentenes refleksjoner rundt behovet for å balansere KI-forsterket læring med tradisjonelle akademiske ferdigheter, og deres ønske om tydeligere veiledning i målrettet og kompetent bruk av teknologien.

KI som et positivt hjelpemiddel

Funnene viser et komplekst bilde av hvordan studentene navigerer mellom ulike holdninger til KI-bruk og deres faktiske atferd. Informantene uttrykker en gjennomgående positiv holdning til KI-bruk, og trekker frem en opplevelse av KI som et viktig hjelpemiddel for å effektivisere studiehverdagen. Et viktig punkt som trekkes frem er hvordan KI forenkler informasjonsinnhenting i flere aspekter av studiehverdagen.

Jeg føler det har gjort det litt lettere. At du har det som et hjelpemiddel i ryggen, på en måte. Hvis du føler at du er skikkelig stuck, så kan man spørre den, og den har alle svarene, på en måte... (ID1)

Skepsis til kvalitet og påvirkning på egen læring

Nesten alle informantene beskriver også negative holdninger de har til KI-bruk i studiesammenheng. Noen av informantene kommuniserer en frykt for å bli, eller innrømmer at de har blitt, latere. Gjennomgående uttrykker informantene at KI-bruk ser ut til å begrense læring. Til tross for de positive holdningene relatert til effektivitet, ser det ut til å være en bred enighet blant informantene om at bruken kan svekke læringsmulighetene, og verdien i å finne riktig informasjon og bearbeide dette på egenhånd.

Man får jo svaret rett i fanget uten å gjøre noe for det, på en måte. Det kan nok sikkert gjøre at man ikke utvikler seg som man ville gjort hvis man hadde gjort det på “den gamle måten (ID 3)

Skipptak er også noe som trekkes frem av noen. Det formidles en opplevelse av at det er enklere med KI, fordi informasjonen er så lett tilgjengelig, samtidig reflekterer noen informanter rundt viktigheten av å jobbe med pensum over tid for læringsutbytte, noe som muligens forsvinner dersom man bruker KI for å forenkle denne prosessen. Denne refleksjonen ser ut til å komme av at psykologistudentene har et bevisst forhold til den kognitive vitenskapen om prosessering da et par refererer til læringen fra tidligere psykologiemner.

Men spesielt i psykologi som kognitiv psykologi også har vi lært at jo mer du prosesser informasjon, jo mer du tenker over det og skriver over det, det er sånn du lærer det... (ID 7)

På tvers av intervjuene uttrykkes det en skepsis til informasjonen som produseres av KI-verktøy. Denne skepsisen er særlig knyttet til informantenes erfaringer med at KI har gitt dem feilaktig og overflattisk informasjon. Flere informanter opplever også en tydelig bekreftelsestendens, hvor modellene ikke forholder seg kritisk til “promptsene”, men støtter alt av ideer ukritisk.

Men ... det er også litt negativt, for hvis du ikke gir modellen du bruker spesialinstrukser, så vil den være veldig medgjør, og støtte deg i alt du gjør. Og det er en halv-beruset hypeman, ikke en god sparringspartner for akademisk arbeid. (ID 9)

Viktigheten av selvstendig arbeid kommer frem i flere intervjuer, i tillegg til en opplevelse av at bruk av KI har en negativ effekt på ens integritet. Dette kan ses i sammenheng med at en stor andel av informantene opplever at KI-bruken har ført til begrenset læring.

Noen ganger kan det bli som en quick fix. Jeg føler bare at man begynner å miste den evnen til å prøve å finne ut av ting selvstendig. (ID8)

"Jeg føler at man fort kanskje kan gjøre seg litt avhengig av det."

Avhengigheten som KI-bruk skaper, er en annen negativ side av KI som rundt halvparten av informantene reflekterer rundt. Den økte bruken har normalisert KI i studiehverdagen for mange, og informantene ser ut til å være bevisste på at det lett skapes en form for avhengighet av teknologien. Dette kan tyde på at skillet mellom KI som et hjelpemiddel og en nødvendighet ikke er så tydelig for noen av informantene. I undertemaet *Normalisering og en hektisk studiehverdag rettferdiggjør bruk av KI* ser vi nærmere på hvordan og hvilke situasjonelle faktorer som kan bidra til avhengigheten av KI-bruk i studiehverdagen.

Jeg føler at man fort kanskje kan gjøre seg litt avhengig av det. At man tenker at man... Ja, liksom at man tenker at andre skriver bedre enn deg selv, på en måte. [...] At man har en liten sånn, chat kunne formulert dette bedre, chat kunne gjort dette bedre, men det er jo mye bedre at det er ditt eget, og at du lærer. (ID6)

ChatGPT som både fremmedgjort og menneskeliggjort

Forståelsen av KI ser ut til å kunne befinne seg på et sted mellom alt fra fremmedgjøring til menneskeliggjøring. På den ene siden assosieres KI av informantene med noe mekanisk eller obskurt. Blant annet sammenligner en informant KI-verktøy med en "svart boks".

[Om tanker rundt KI] Jeg var på den siden av TikTok hvor folk snakket veldig negativt om det. Og jeg er veldig sånn ... jeg hater sånne sci-fi-filmer og sånt. Der man hele tiden ser at roboter tar over, og det var litt sånn nytt og skummelt. (ID1)

*Jeg tenker på ... det er mye jeg tenker på, men nedbemanning og økonomi
og at det er en besparende sånn kapitalistisk greie. (ID2)*

På den andre siden er det flere av informantene som tilegner KI-modeller mer menneskelige egenskaper, eller ubevisst snakker om modellene som en person. En informant tar seg selv i å referere til Chat GPT som “han” og forteller i andre deler av intervjuet om å ha hatt en vennlig tone i tidligere samtaler med Chat GPT, for så å legge om tonen for å gjøre KI-verktøyet mindre “menneskelig” etter en skuffelse over KI-genererte svar.

*Så prøvde jeg at han skulle, han skulle ... han? (ler) refererer til ChatGPT
som han ... (ID2)*

*Så i kvantitativ metode også, så lærte jeg meg noe feil en gang. Og det
føltes som et skikkelig bedrag. Og at jeg brukte to timer og masse ... [...] At
jeg har blitt irritert og sint fordi den sier, gjør feil, og ikke gjør ting som jeg
vet om, og sånn. Det blir personlig på en helt annen måte. (ID2)*

Positive holdninger blant medstudenter, blandede fra universitetet

Informantene opplever at medstudenter i stor grad har en konsistent, åpen og positiv holdning til KI. Gjennomgående er det en oppfatning av at medstudenter anser det i størst grad som et nødvendig verktøy som gjør livet lettere. Inntrykket virker å være at KI har blitt normalisert, og at de fleste har en positiv tilnærming til teknologien.

*Ja, jeg føler ikke at det er så mye negative ... Jeg føler egentlig at mange
har en holdning om at det gjør livet lettere. Føler jeg, da. (ID3)*

*Så jeg føler de fleste ligger kanskje litt mer positiv eller på samme nivå som
meg. (ID10)*

Samtidig er det noen av informantene som opplever at de rundt seg er mer nøytrale, eller er negativt innstilt til bruken av KI.

Men jeg har jo følt, det er jo noen som er helt andre veien, som er sånn nekte å bruke chat, liksom, som har det som sånn prinsippsak. (ID6)

Og så har jeg faktisk flere også som ikke bruker det i det hele tatt. Og da er jeg kjempeimponert. Så jeg [har] hvert fall en, hun har ikke brukt den én gang liksom, og det synes jeg er helt sinnssykt (ID11)

Dersom vi ser på hvordan informantene oppfatter universitetets holdninger, inkludert fakultetet og instituttet, ser vi at de har inntrykk av at det er en gjennomgående mer negativ eller varierende oppfatning av KI. Noen oppfatter universitetet som å være unnnvikende i frykt for at økt oppmerksomhet og kommunikasjon rundt KI skal føre til mer bruk, mens andre ikke oppfatter noe entydig mønster i universitetets ståsted. Generelt er det en større tvetydighet knyttet til oppfatningen av universitetets holdninger til KI enn til medstudentenes holdninger.

For jeg tror også, en ting jeg tror kanskje også universitetet tenker, er at hvis de ikke nevner det, kanskje det de kan være redde for er at hvis de nevner det, så kommer alle plutselig til å bruke det [KI]. (ID8)

Jeg føler at fakultetet og universitetet generelt er et spørsmålsteget selv. (ID12)

I tillegg til forskjellene på institusjonsnivå, uttrykker studentene en oppfatning av varierende holdninger mellom undervisere. Disse oppfatningene uttrykkes som at undervisere enten er tydelig positive, eller tydelig negative til bruk av KI.

Noen later som det ikke eksisterer. Andre fremstiller det som noe negativt og juks hvis man i det hele tatt nevner det. I bachelorseminaret mitt var

seminarleder mer sånn 'Jeg aner ikke, spør ChatGPT og sjekk kildene'.

(ID9)

Alle informantene uttrykker både positive holdninger til KI som hjelpemiddel og bekymringer knyttet til redusert læring. Samtidig oppfatter de at medstudentene i stor grad har en mer konsistent positiv holdning, mens de oppfatter at universitetet har et mer negativt eller tvetydig ståsted. Dette skaper et spenningsforhold der informanten selv kjenner på en ambivalens og en usikkerhet, mens andres bruk oppfattes som mer uproblematisk og normalisert.

“ Jeg tror at det å kunne lese en bok [...] er en veldig stor fordel da. ”

Flertallet av informantene nevner KI-forsterket læring som en ny praksis. Dette knyttes til å lære gjennom en tilpasset samtale med KI chatbotter, å få vanskelige konsepter forenklet og derav økt umiddelbar forståelse og støtte.

Det bruker jeg aktivt da, ChatGPT til å for eksempel ... Hvis jeg skal planlegge hva jeg skal lese, så liker jeg også å spørre ChatGPT om den kan lage meg en plan. Kanskje den kan gi forslag til studieteknikk og sånn.

Spesielt hvis jeg tar skippertak og har lite tid, så liker jeg å spørre ChatGPT om å gi meg noen tips på hvordan jeg kan lese raskest mulig.

(ID7)

Enkelte trekker frem mer tradisjonelle akademiske ferdigheter. Her legger de vekt på verdien av å lære å lese lengre akademiske tekster, å kunne finne frem til kilder og evaluere selvstendig, samt å utvikle sin egen skrivestil.

[...] gjerne kanskje mer oppmuntring til å bruke bøker og andre ressurser for jeg tror at det å kunne lese en bok, og bruke det man leser en bok til, og å produsere en tekst, er en veldig stor fordel da. Å kunne lese lengre tekster og sånn [...] dette her med å på en måte ha gammeldags kunnskap, det er

en gammeldags metode for å lære det minker. Så er det viktig at man ... har andre måter å få den kunnskapen på. (ID12)

Dette reflekterer en bekymring for at noe verdifullt kan gå tapt i overgangen til KI-assistert læring. Informantene ser ikke nødvendigvis ut til å være imot KI-bruk, men uttrykker snarere en ambivalens der de anerkjenner både potensial og risiko. For å forsterke dette ferdighetsbildet, uttrykkes et behov for balanse. Et tydelig ønske som uttrykkes av alle informantene, er å lære å bruke KI smart og målrettet, snarere enn som en snarvei.

[...] se på KI og LLM som mer enn bare ChatGPT. Det er forskjellige verktøy med forskjellige styrker. Så lær opp studentene i hvordan man faktisk kan bruke det som verktøy og ikke en 'quick-fix' (ID9)

Dette ønsket om å bruke KI 'smart', peker mot en forståelse av at teknologien i seg selv verken er god eller dårlig, men at bruken av den krever kompetanse og refleksjon. Dette behovet for opplæring understreker igjen den opplevde mangelen på veiledning fra universitetets side.

Universitetet kommuniserer utydelig om KI-bruk, som kan skape usikkerhet rundt etiske grenser

Hovedtemaet 'Universitetet kommuniserer utydelig om KI-bruk, som kan skape usikkerhet rundt etiske grenser', handler om informantenes oppfatninger av UiO sin kommunikasjon om KI-bruk. Dette inkluderer informasjon på nettsider, etablerte retningslinjer, og fagspesifikk kommunikasjon fra undervisere i muntlig eller skriftlig format, som emnesider på Canvas. Informantene forteller om en konstant usikkerhet knyttet til hvilken bruk som er «innafor». Som en konsekvens av denne usikkerheten, har alle informantene dannet seg egendefinerte grenser for akseptabel bruk. Disse personlige grensene varierer betydelig mellom studentene, og er preget av selvmotsigelser og ambivalens. I tillegg ser KI-bruken ut til å være styrt av sosiale og situasjonelle faktorer, heller enn universitetets retningslinjer.

Mangel på tydelig kommunikasjon og et ønske om klarere retningslinjer og veiledning i bruk

Til tross for at det finnes en del informasjon på universitetets hjemmeside om hvordan studenter ved UiO skal og bør forholde seg til KI-bruk, formidles det en gjennomgående opplevelse av at universitets kommunikasjon rundt KI-bruk i studiesammenheng er mangelfull og utilstrekkelig. Studentene uttrykker et ønske om klarere retningslinjer og veiledning i bruk av KI-verktøy. Det er særlig kommunikasjonen rundt hvilke retningslinjer som gjelder for KI-bruk i vurdert arbeid, som eksamener og innleveringer, som oppleves uklare.

Veldig lite [kommunikasjon]. Og jeg synes det er veldig kjipt at det er veldig lite. (ID7)

Jeg synes det er ganske utydelig. Det er liksom ingen retningslinjer for hva innenfor KI du kan bruke, eller hvordan du skal bruke det heller. (ID11)

Hva betyr det vi sier her når de sier at det ikke kan være generert, deler av eller hele besvarelser? Hva er eksempler på noen som er greit, og hva er eksempler på noen som ikke er greit? Konkrete punkter med regler og eksempler. (ID4)

Det kan se ut til at informasjonen fra universitetet ikke når frem til studentene.

Selv om det eksisterer retningslinjer for bruk, er de, som beskrevet i sitatet over; ganske utydelige. Reglene varierer mellom emner og oppgaver, og det er opp til hver enkelt emneansvarlig å definere hva som er “innafor” bruk av KI-verktøy, og informasjonen kommer i ulike kanaler som forelesninger, seminarer, nettsider og Canvas.

Det er nærliggende å anta at denne mangelen på tydelig kommunikasjon, vide og uspesifikke retningslinjer, og ulike kommunikasjonskanaler muligens har ført til at studentene opplever informasjonen som tidkrevende, utilstrekkelig og vanskelig å henge med på. Enkelte informanter formidler at de ikke følger med når KI tas opp i undervisning eller at de ikke leser informasjonen som er tilgjengelig på plattformer som Canvas. Dette kan handle om at

de bare forventer budskapet “ikke lov til å generere tekst gjennom KI”, og at dette uansett ikke oppleves som nyttig. Det er ikke nyansert nok til å være hjelpsomt.

Det var bare en forelesning hvor foreleser snakket litt om det. Men det er en som er litt sånn... [...] Jeg tror det bare var litt feil plattform, for jeg følte det tok opp tid fra emnet, at det var litt sånn, men vi vil lære om det som er i dette emnet. (ID6)

Jeg beklager, men hver gang de har et sånn kurs, eller en sånn liten forelesning hvor de nevner KI, så spoler jeg rett over. (ID5)

Studentene vet hva som er helt feil bruk av KI, men er usikre på hva som er ‘etisk bruk’

På tvers av de ulike forståelsene, ser det ut til at det i all hovedsak er enighet blant informantene om at full generering av tekst ikke er etisk bruk av KI, dette gjelder generering av hele tekster. Informantene begrunner dette med at en mister eierskap til teksten ved å la en KI-modell produsere innholdet. Det beskrives av flere som en tydelig linje som ikke skal krysses. Informantene har uttrykt at dette er en retningslinje universitetet har vært tydelige på, og at det derfor kan se ut til å være en sammenheng her.

Men jeg tenker sånn, grensen går at hvis du liksom begynner å lage, bruke ChatGPT og skrive tekst for deg. Hvis du skriver en hel innlevering på ChatGPT, så tenker jeg at der går grensa. Det skal man ikke gjøre. Heller ikke en del av teksten. (ID7)

Samtidig peker enkelte på at også delvis generering av tekst er uetisk bruk av KI og noe som bør reguleres. Hva som faktisk regnes som å generere tekst forstås imidlertid ulikt. For noen handler det kun om direkte kopiering fra en språkmodell, mens andre mener at også omformulering og språklig støtte fra KI kan falle inn under dette. Andre, som ID9, peker mot at all bruk av språkmodeller innebærer tekstgenerering, ettersom enhver respons fra en slik modell er generert tekst. Dermed blir en beskjed om å “ikke generere tekst” uklar, siden selve bruken av modellene alltid innebærer nettopp det.

«Ikke bruk KI til å generere teksten. Det er juks, bla bla bla,» er en veldig tom beskjed å få. Hva hvis den genererer strukturen for deg? Eller overskrifter? Eller hjelper deg å formattere kilder? Eller svarer på spørsmål du har underveis om retningen i teksten? (ID9)

Hvor går grensen mellom om den er generert eller ikke? I og med at man kan bruke alle hjelpemidler. Så det er veldig utydelig når det slutter å være et hjelpemiddel og begynner å være noe annet. (ID4)

Videre gir flere av studentene uttrykk for en konstant usikkerhet knyttet til om måten de bruker KI på ansees som akseptabel bruk. Et eksempel på dette fremstilles i utdraget under. I tillegg til denne usikkerheten understreker studenten at vedkommende kun bruker det til språkvask, etterfulgt av “jeg prøver i hvert fall”.

Ja, man blir jo alltid usikker, og man er jo alltid redd på en måte for å bli tatt i plagiat eller noen ting. Sånn at, jeg er jo veldig forsiktig når jeg bruker ChatGPT, og bruker det kun som sagt til språk og sånn. Jeg prøver hvert fall det. (ID7)

Denne usikkerheten kan muligens sees i kontekst av den opplevde inkongruens mellom studentenes moralske vurdering av KI-bruk og deres faktiske bruk. Flere intervjuer reflekterer en slik mulig inkongruens. I utdraget under understreker studenten at det ikke er en fare for å bli tatt i juks eller plagiat for bruken av KI, men refererer også til en moralsk vurdering av bruken, hvor den “føltes [...] ikke helt greit”

Så jeg konkluderte på en måte med at det er ikke egentlig noe fare i det. Men det føltes likevel ikke helt greit. (ID10)

Andre informanter legger vekt på en moralsk vurdering av etisk bruk i andre retningen. Hvor vurderingen er mer i favør av å bruke KI aktivt i studiesammenheng, slik som i utdraget under. Studenten legger likevel vekt på en mulig opplevd tvetydighet i andres holdninger, og

en usikkerhet/frykt for å bli tatt i juks. Selv om studenten selv opplever bruken som akseptabel.

Konstant. For jeg bruker jo mye AI. Jeg legger ikke skjul på det. Noen vil kanskje si at det jeg gjør er juks, mens andre vil kanskje mene det er innafor. Men jeg er konstant redd for å bli anklaget for bruk av AI selv om jeg føler jeg ikke har gjort noe galt. (ID9)

Denne usikkerheten har potensielt vidtrekkende konsekvenser. Når reglene rundt hva som er korrekt og ukorrekt bruk av KI oppleves tvetydig, åpnes potensialet for at studenter jukser uten å vite om det, eller unngår å gjøre noe de med fordel burde ha gjort fordi de tror at det er uakseptabelt. Frykten for å bli anklaget for juks ser dermed ut til å være til stede uavhengig av studentenes eget syn på akseptabel bruk. Denne frykten kan knyttes til KI-verktøyenes sterke assosiasjon med juks i offentlig diskurs og mediedekning, noe som muligens forsterker studentenes usikkerhet ytterligere. Samtidig peker denne tvetydigheten rundt grensene for KI-bruk på universitetet mot at den manglende kommunikasjonen bidrar til den dårlige samvittigheten studentene opplever. Dersom man ikke vet om en handling er akseptabel eller ikke, er det naturlig å anse det som en risiko for at man gjør noe ugreit. Som illustrert i sitatet under, har denne frykten for utilsiktet juks og plagiat for noen ført til en intensjonell bruk av “ukorrekt grammatikk” i frykt for at egenprodusert tekst skal ligne for mye på KI-produsert tekst.

Jeg har ganske avansert engelsk og jeg elsker å bruke en- og em-dashes [– og –], og det er jo noe som folk sier er et tegn på AI med en gang. Så jeg har prøvd å stoppe å bruke det, selv der det er grammatisk korrekt. (ID9)

Utydelige retningslinjer fører til egendefinerte grenser for hva som er “innafor”

Det kan se ut til at de oppfattede utydelige grensene fra universitetets ikke gir studentene et fundament for å vurdere hva som er akseptabel bruk av KI-verktøy. Alle informantene har

dannet seg personlige grenser for hva som er “innafor” KI-bruk i studiesammenheng. Disse egendefinerte grensene er ofte forankret i subjektive tolkninger, sosial kontekst, og egne erfaringer. Det er nærliggende å anta at dette fører til at faktisk bruk i stor grad styres av slike personlig definerte rammer, heller enn institusjonelle standarder. Når grensene varierer stort fra person til person, og ofte er uavhengig av universitetets retningslinjer, åpnes potensialet for at studenter jukser uten å vite om det, eller unngår å bruke KI når de med fordel kunne ha brukt det, fordi de tror at det ikke er greit.

Noen rettferdiggjør bruk av KI til rettskriving eller disposisjon, men ikke til generering av heltekst. Andre er usikre på om de bør bruke det i det hele tatt. I tillegg trekker noen informanter også fram viktigheten av detaljert forståelse av hvorfor KI-modellen gjør det den gjør, for at bruken skal anses som etisk. Det krever et visst kompetansenivå å stille seg kritisk til fremgangsmåten og informasjonen fra et KI-verktøy.

Bruker du noe skrevet av KI, enten kode eller tekst, så skal du forstå nøyaktig hvorfor den gjør det og ikke X, Y, Z i stedet. Du skal kunne forklare valgene den har tatt, og dermed valget ditt med å bruke den. (ID9)

Mens hvis du ikke bruker den som en kunnskapsbase, som Google, men en form for dialogmaskin, så er det veldig bra. Men jeg tror for de fleste som ikke vet hvordan man bruker det, så er det litt dårlig for læringsutbyttet til folk. (ID5)

At forståelse og kompetanse fremheves som en betingelse for etisk bruk, antyder at noen studenter ser på KI-bruk som en ferdighet som må læres og mestres, heller enn noe som enten er helt greit eller helt feil. Dette kan tyde på et ønske og behov for opplæring og veiledning fra universitetet.

Det er mulig å kategorisere noen av informantene som mer liberale, og andre som mer konservative når det kommer til akseptabel bruk av KI. De mer liberale gir uttrykk for en større aksept av den nye teknologien og dens økende rolle i vår hverdag, slik som tidligere sitater om bruk viser. En informant går så langt at hen beskriver KI som en forlengelse eller utvidelse av seg selv.

Hvorfor vil du stoppe KI, og hva betyr det når du sier ikke bruk KI til å skrive teksten din sånn? Fordi KI og meg, jeg er en... Det er en ekstensjon av meg nå. (ID5)

Andre gir uttrykk for et mer konservativt syn på etisk bruk av KI. Her fortelles det blant annet om betydelig mistillit til KI i starten og en preferanse for mer “gammeldagse” studieteknikker.

Jeg var veldig skeptisk, egentlig, i starten. Jeg liker veldig gammeldags, holdt jeg på å si [...] Det første året brukte jeg nesten ingenting, faktisk. (ID7)

Til tross for at studentene etablerer egne grenser for KI-bruk, ser vi en tendens til en tydelige motsigelser mellom det studentene sier og det de faktisk gjør, samt selvmotsigelser innenfor deres egne utsagn. Ambivalensen kommer eksempelvis til syne når informanter reflekterer over hva som er uakseptabel bruk, hvor det de skildrer ikke henger sammen med det de forteller om hvordan de faktisk bruker KI. Enkelte informanter korrigerer også seg selv underveis i intervjuet, og erkjente at egne begrunnelser for bruk av KI, er lik de begrunnelsene de kritiserer hos andre, særlig når andres bruk fungerer som uformell norm.

Flere informanter uttrykker en konservativ holdning til bruk, eller irriterer seg over andres bruk, samtidig som de senere beskriver en lignende egen bruk, slik som i sitatet under. Disse motsigelsene og inkongruensene peker på en grunnleggende usikkerhet som ikke bare handler om hva som er tillatt etter universitetets regler og egendefinerte grenser, men om hva som er riktig.

Men også sånn, jeg synes det var veldig irriterende med alle de som bare tok sånne enkle snarveier. [...] Da brukte jeg for så vidt også KI noen ganger til å korte ned og bare oppsummere det for meg' men nevner senere at de selv bruker KI for å effektivisere [...] Ja, eller sånn, kan du gi meg flere vinklinger. [...] Eller sånn, kan du gi meg et annet argument? (ID10)

Normalisering og en hektisk studiehverdag rettferdiggjør bruk av KI

Hovedtemaet ‘Normalisering og en hektisk studiehverdag rettferdiggjør bruk av KI’ omfatter beskrivelser der studentene på ulike måter begrunner bruken av KI i lys av opplevd press eller en frykt for å falle bak. Dette kan være sosialt press knyttet til andres bruk, eller et behov for effektivitet i møte med et tidspress som følge høy arbeidsbelastning i og utenfor studiet. Vi har valgt å dele hovedtemaet inn i tre mindre kategorier, der de to første undertemaene beskriver en normalisering av KI-bruk og følgene dette har for menneskelig kontakt, mens det siste undertemaet omfatter opplevelser av stress og mangel på tid i studiehverdagen.

“Siden alle andre gjør det, så faller du bak hvis du ikke gjør det”

Et element som går igjen i intervjuene er et inntrykk av rask teknologisk utvikling innen KI-feltet. Flere nevner at KI ikke var anvendt av medstudenter i stor grad da de begynte på studiet, men at det nå har en stor plass i studiehverdagen, og oppleves som normalisert. Flere nevner at normaliseringen har ført til en opplevelse av at man må bruke det, både for å forbedre egen studieprestasjon, men også for å holde tritt med medstudenter.

Det er ikke noen vei utenom, liksom. Hvis ikke så får jeg ikke god nok karakter, liksom. Chat [GPT] skriver bedre. Det er ikke så bra. (ID6)

Flere informanter reflekterer også rundt normaliseringen av KI-bruk i kontekst av tidligere teknologiske fremskritt, slik som i sitatet under der informanten sammenligner KI-teknologi med en kalkulator. Ved å trekke en parallell til hvordan man tidligere forholdt seg til kalkulatorer, kan det tolkes som at informanten ser for seg en fremtid der KI-teknologi er så tilgjengelig at behovet for å lære seg å skrive uten hjelp fra KI ikke er noe større enn behovet for å kunne regne uten en “kalkulator i lomma”. Generelt gis det et inntrykk av at KI er kommet for å bli, der flere poengterer viktigheten av å lære seg å bruke det effektivt i forhold til videre arbeid innenfor academia og i fremtidig jobbsammenheng. Gitt at KI-teknologi ser ut til å ha kommet for å bli, skapes et bilde av KI-bruk som en nødvendig tilpasning til en rask teknologisk utvikling, der dette er den nye normalen.

For i så fall er det jo like konservativt som da man ikke kunne ha kalkulator på avanserte matteprøver fordi man 'aldri kom til å ha en kalkulator i lomma'. (ID9)

Så i stedet for å ignorere dem, så sa han [foreleser] at vi skulle bruke det heller smart og bruke det liksom aktivt. For det er her uansett. Og når vi i fremtida skal i jobbmarkedet og, så kommer de til å bruke ChatGPT der og, eller KI-verktøyet der også. (ID7)

I lys av den raske normaliseringen av KI-bruk, blir andres bruk en viktig begrunnelse for egen bruk av KI-teknologi. Gjennomgående i intervjuene er en oppfatning blant studentene av at “alle andre” bruker KI, og at dette skaper et press som begrunner ens egen bruk. Dette knyttes også til et karakterpress, der flere beskriver en opplevd urettferdighet eller urimelighet som følge av at studenter benytter seg av KI i ulik grad og enkelte også på mer uetiske måter. Studentene trekker frem at et etisk dilemma kan oppstå som konsekvens av mangelen på et reelt sammenligningsgrunnlag. Sitatene nedenfor kan tolkes som en bekymring for urettferdigheten som oppstår dersom studenter som bruker KI på mer uetiske måter får en fordel som følge av at KI-juks ikke avdekkes.

Da sidestiller man liksom to tekster, hvor den ene er helt uavhengig og selvstendig og nøye jobbet med, og så er det en annen tekst som ikke, altså som det ligger nesten ikke noe arbeid bak, og det er bare KI. Og at de da skal på en måte sidestilles og vurderes på samme grunnlag, det synes jeg ikke er etisk. (ID10)

Men siden alle andre gjør det, så faller du bak hvis du ikke gjør det. Og da blir det et sånn dilemma, da. (ID2)

Uinteressant og overfladisk kunnskap rettferdiggjør bruk

Rettferdiggjøring av KI-bruk ser ut til å være særlig fremtredende i fag som interesserer studentene mindre enn andre fag. Enkelte oppgir at de mer sannsynlig ville brukt KI dersom oppgaven var kjedelig eller omhandlet et tema som ikke interesserte dem.

Men jeg føler jo, det hadde kommet veldig an på oppgaven, hvor viktig det er, hvor interessant temaet er, hvor mye læring man føler man hadde fått ut av det. (ID6)

Også, helt ærlig, [bruke Claude] til å skrive abstract, [...]Men abstract er noe av det kjedeligste å skrive. (ID9)

I lys av dette kan det tolkes som at bruk av KI oppleves som mer greit når kunnskapstilegningen det eventuelt kommer på bekostning av, oppfattes som unyttig.

I lys av dette kan det tolkes som at interesse og opplevd læringsverdi inngår i studentenes vurdering av KI-bruk, der bruken av KI oppfattes som mer innafor når de opplever verdien av det mulige læringsutbyttet som lavere. Dette kan sees i sammenheng med siste underkategori, der studentene beskriver en hverdag med begrenset tid og stor arbeidsmengde. Dette medfører et sterkt behov for prioritering. Økt bruk av KI i unyttige eller uinteressante oppgaver og emner, anses av noen studenter som en nødvendig prioritering i en hektisk studiehverdag.

Selv om denne logikken i seg selv ikke er skadelig, tenker vi at det kan ha mer uheldige konsekvenser dersom den overføres til mer omfattende og mulig uetisk bruk av KI. I sitatet under trekkes logikken et steg videre for å underbygge en oppfatning av tekstgenerering som mindre uetisk når faget legger opp til mer overfladisk kunnskap, fordi det ikke er noen “grunn til å huske disse tingene i det moderne samfunnet”.

Jeg synes ikke det er så uetisk, men det er fordi jeg synes det er dumt med kort svar, på en måte. Det er jo ingen grunn til å huske disse tingene i det moderne samfunnet, hvor du kan google det, uansett. Så hvis KI svarer på kortvarsoppgavene dine, så er det kanskje mer til professoren enn det er til studenten at de må ... (ID5)

Denne typen KI-bruk kan også føre til at studenter går glipp av læring og nye faglige oppdagelser. For eksempel kan det vise seg at det de trodde var et kjedelig tema var spennende når de gikk i dybden på det. Men det vil de aldri få vite.

Normaliseringen av KI-bruk rettferdiggjør mindre bruk av medstudenter og veiledere for kunnskapsdeling

Vi ser en tendens i datamaterialet til at studenter sier de har mindre behov for å interagere med medstudenter i form av kollokvier fordi de opplever at de får mer ut av å spørre ChatGPT enn medstudenter og faglærere om råd. Flere av informantene oppgir at de i større grad foretrekker å spørre KI-modeller som ChatGPT enn faglærere og medstudenter. De begrunner dette med at svarene fra KI oppleves som mer nyttige og riktige.

Fordi jeg fikk ofte tilbakemeldinger fra veilederen om at teksten [bacheloroppgaven] var for komplisert, eller at den ikke ga mening, uten å få noe spesifikt. Så da sleit jeg skikkelig med at jeg ikke hadde god nok feedback. (ID1)

I stedet for å stå fast et sted og ikke forstå helt. Man kan jo spørre hverandre også, men det er ikke alltid dine studievenner heller forstår noe. (ID8)

Så jeg føler at ChatGPT, for eksempel, hjelper meg med å kunne gjøre, tenke høyt uten at jeg trenger en annen person til stede. (ID4)

Der medstudenter tidligere fungerte som sparringspartnere og faglige støttespillere, oppleves nå KI som et mer effektivt og alltid tilgjengelig alternativ. Dette kan potensielt bidra til å forsterke en tendens der studentene i mindre grad benytter seg av medstudenter og faglærere for støtte i læringsprosessen. At KI erstatter menneskelig interaksjon i læringssituasjoner, kan ha mulige negative konsekvenser både for det sosiale miljøet og læringsutbytte til studentene.

Høy arbeidsbelastning og forventning om effektivitet

I den akademiske konteksten ser vi at informantene hovedsakelig begrunner KI-bruk med stress og en følelse av å være overveldet i skriveprosessen. Videre forklarer studentene at utilstrekkelig veiledning og dårlig tid, kombinert med en høy studiemengde og vanskelig pensum bidrar til at man i større grad søker løsninger med KI, og at det blir mer fristende å ta 'snarveier'.

Og jeg følte meg veldig støkk fordi det er litt sånn ... Skal du lese tusen artikler bare for å finne ett tema? (ID1)

Vi hadde veldig mange artikler jeg skulle lese litt sent ute. Så jeg var sånn ... sendte de siste artiklene som jeg liksom var sånn "jeg kommer ikke til rekke å lese det". (ID3)

På den ene siden, kan dette forstås som en strategi for å rettferdiggjøre bruk av snarveier og mindre grundighet i møte med stress og manglende overskudd. På den andre siden, peker informantene på KI-bruk som en løsning på et behov for å holde tritt med en hektisk studiehverdag. De virker usikre på hvorvidt de faktisk presterer bedre med KI enn uten. Slik sett, kan begrunnelsen av at man bruker KI for å ikke falle bak, tolkes i retning av en type rettferdiggjøring av KI-bruk, ved at det handler om effektivitet og å få "roen i stresset", mer enn å prestere bedre.

Stress og manglende overskudd er blant det som beskrives hyppigst som årsak til KI-bruk. Dermed kan det virke som at bruken av KI er en måte å effektivisere studier på, og en måte å unngå unødvendig tidsbruk. Dette roer studentene ned i møte med akademiske krav.

Så er det avhengig av høye karakterer, og det farger måten man studerer på og hvilke tilnærminger man har til emne og fag, liksom. Og for å få det ... For å få roen i det stresset, så kan det være kjekt å få hjelp fra KI for eksempel. (ID2)

Når det gjelder hvordan informantene opplever at bruken av KI påvirker studiearbeidet deres, er det mange som nevner økt effektivitet som en positiv innvirkning. Men én informant har helt motsatt oppfatning.

Du får svar på et par sekunder hvis du lurer på noe [...] så effektivitetsmessig har det påvirket ganske mye, vil jeg si. (ID8)

*Mens andre ganger så er jeg sånn, «herregud, det her hadde jo gått mye
fortere hvis jeg bare hatt satt meg ned og ikke hadde brukt det i det hele
tatt». (ID4)*

Flere tenker også at KI har hatt eller kan ha en positiv effekt på studieprestasjonen deres, ved å forbedre kvaliteten og også gi bedre karakterer. Andre opplever at effekten er liten, og én informant påpeker at det også kan slå ut andre veien.

*Jeg tror hvis det er en hjemmeeksamen eller noe, så får jeg, hvis jeg er
smart så kan jeg gå fra en B til en A uten å vite noe mer, bare med en god
GPT. (ID5)*

*Jeg føler det er nok veldig 50/50. Man gjør det nok bedre fordi du kommer
deg ut av den sonen hvor du var stuck. Men man kan jo også si at det blir,
det kan jo hende det blir verre, fordi du følger perspektivene til ChatGPT
og ikke egne. (ID1)*

Om man derimot skal ta informantene på ordet, er mangelen på tid heller et uttrykk for et reelt problem som må løses strukturelt, enn en ren rettferdiggjøringsstrategi. Alt i alt, beskrives effektivitetsbehovet som et strukturelt problem, der lesemengden det legges opp til på studiet oppleves som urealistisk uten bruk av KI som hjelpemiddel. Opplevelsen av dårlig tid henger også sammen med arbeidsbelastning utenfor akademisk kontekst, der flere opplever det som nødvendig å kombinere studier med en deltidsjobb.

*Jeg tror det blander seg med at det legges opp til at man må ha jobb ved
siden av studiet, for eksempel. Og at det egentlig er en fulltidsjobb, så gjør
det [at det blir] nødvendig å ta noen snarveier (ID2).*

Med normaliseringen av KI-bruk og behovet for å ta snarveier i studiearbeidet, skapes bekymring knyttet til de langsiktige konsekvensene av KI-bruk og innvirkningen det vil ha på læring i tiden fremover. Universitetets overgang til flere skoleeksamener og færre hjemmeeksamener og semesteroppgaver bekymrer studentene. Som ID4 peker på i sitatet nedenfor, er bekymringen for en slik omgjøring knyttet til at man skal miste verdifull skrivetrening dersom resultatet blir at universitetet faser ut andre type eksamens- og oppgaveformer. Mer generelt kan det fremstå som at mangelen på tid oppleves som uforenelig med faglige ambisjoner og læring. For eksempel forteller ID2 at de antakeligvis ville benyttet seg mindre av KI dersom de i større grad opplevde at de hadde tid til å lære i eget tempo. Mangelen på tid ser ut til å oppleves som uforenelig med faglige ambisjoner og læring.

Og så er det mye av det å forme en tekst er jo på en måte å ha forstått det først og, så da blir det en sånn snarvei som gjør at du kanskje mister litt av det du skulle ha lært da. Men jeg synes jo på mange måter, fint at det finnes. (ID6)

Det er jo litt dumt om det er noe med at hele semesteroppgaveformatet forsvinner på grunn av, jeg vet ikke, jeg tenker at det er mye å lære med å jobbe over lengre tid med en oppgave og få den skikkelig bra. (ID4)

Det kommer frem i intervjuene at det er et opplevd misforhold mellom kravene som stilles i akademisk kontekst og tiden man har til rådighet som student. Dermed må det strukturell endring til dersom fokuset skal være på læring, slik informantene gir uttrykk for at de egentlig ønsker.

Det er så mye som skal gjennom og man har ikke overskudd til å gå gjennom alt ... Men jeg tenker ikke jeg hadde brukt det så mye hvis settingen var

*annerledes ... Sånn at jeg følte at jeg hadde hatt god nok tid til å lære ting i
mitt tempo [...]*

*En mer strukturell endring må til samfunnsmessig, tenker jeg, for at vi skal
bort fra GPT-avhengighet blant studenter. At de får tid til å sette seg inn i
pensum (ID2).*

Dersom man tenker at effektivitetsbehovet skyldes et strukturelt problem, kan det være nødvendig å gjøre endringer som sørger for bedre samsvar mellom krav og tid. Alternativt vil det være ønskelig at opplæring i god bruk av KI kan bidra til å imøtekomme studenters behov for effektivisering som ikke går på bekostning av læringsutbytte og ferdighetsutvikling.

Intervensjoner: Hva ønsker studentene seg?

Basert på svarene i intervjuene har vi identifisert tre større kategorier av behov informantene etterlyser når det kommer til kommunikasjon fra universitetet og instituttet. Dette er både behov som kommer frem eksplisitt når informantene blir spurt om dette, men også basert på mer overordnede linjer vi har sett på tvers av intervjuene.

1) Tydeligere retningslinjer: Informantene ønsker tydelige retningslinjer, som både er spesifikke nok og fungerer veiledende for studentene. Dette vil blant annet si at de ønsker mer grundige og utdypende retningslinjer. Videre vil det også si at de ønsker mer konkrete eksempler på hva som er lov og ikke lov på tvers av studiesammenhenger.

2) Bedre veiledning: Det er tydelig at studentene ønsker plattformer der de kan lære mer om hvordan man kan bruke KI på en god måte. Hva er styrker og svakheter ved KI og de spesifikke modellene, hvordan kan man bruke de ulike modellene, og hvilke modeller fungerer best til hvilket formål?

3) Åpen og konsistent kommunikasjon: Flere informanter uttrykker et behov for mer åpen kommunikasjon rundt KI. Spesielt trekker noen informanter frem et ønske om mer åpenhet når det kommer til hvorvidt det faktisk sjekkes for KI-bruk på vurderinger, og hvordan dette eventuelt gjøres. Det er også flere som etterlyser tydeligere enighet på både universitetet og

fakultetet når det kommer til kommunikasjon rundt KI; at det må settes et slags felles standpunkt.

Dette kan man forsøke å oppfylle gjennom følgende intervensjoner, alle foreslått av én eller flere informanter:

1) Tydelig regelverk: Det bør etableres et (eller mer fakultets- eller emnespesifikke) sett med tydelige og spesifikke retningslinjer. Disse må være lett tilgjengelige for studentene, og det må også kommuniseres godt om hvor man kan finne dem. Hvis de ligger ute på Canvas eller universitets nettsider, bør dette kommuniseres tydelig til studentene.

2) Kommunikasjon på forelesning: Både retningslinjene og veiledning rundt hvordan man kan bruke KI på en god måte kan kommuniseres tydeligere i forelesninger. Noen foreslår at retningslinjene for emnet bør kommuniseres tydelig i første forelesning.

3) Kommunikasjon og diskusjon på seminar: Noen informanter trekker frem at man ved å prate om det på seminar i større grad kan opprette en slags gruppenorm, og at det da blir større rom for diskusjon og innspill. Seminarer kan også være en måte å få tettere veiledning og oppfølging når det kommer til KI-bruk. Dette gjelder spesielt bachelorseminarer, der flere av informantene som har skrevet bachelor allerede har hatt gode opplevelser med KI-kommunikasjon.

4) Forbedre undervisningsformen: Kommunikasjonen og veiledningen rundt KI kan også gjøres mer spennende og interaktiv for å øke studentenes interesse og forståelse. Det foreslås blant annet å bruke spesifikke caser for å illustrere hva slags bruk som er innafor eller ikke. Det blir for eksempel foreslått av en informant å innføre en obligatorisk quiz på Canvas som studentene må gjennom for å få tilgang til emnet. Dette vil sikre at informasjonen blir lest, og gjøre den mer interaktiv.

5) Eget emne: Noen informanter foreslår at det bør opprettes et 2,5 eller 5-poengs emne som dekker universitets retningslinjer og veiledning til god KI-bruk. Dette foreslås som et obligatorisk emne, i likhet med Exphil og Exfac, som vil gjøre at alle får tilnærmet samme informasjon om KI.

6) Frivillig kurs: Informasjon om retningslinjer og god KI-bruk kan også formidles på egne kurs, som noen informanter etterlyste. Disse kursene ville da vært frivillige, og informasjonen ville antagelig ikke oppleves like gjentakende eller unødvendige, når studentene som føler at de har nok informasjon fra før, ikke må ta denne typen kurs.

7) Forbedring av og tydeligere kommunikasjon rundt UiO GPT: Universitetet bør i større grad fremheve UiO GPT og forklare hvorfor den er et godt alternativ for studentene. Det virker som det florerer en del feilinformasjon rundt UiO GPT som bør rettes opp i. Modellen kan også gjøres mer attraktiv for studentene. Et konkret forbedringsforslag fra to informanter er å integrere universitetets retningslinjer i selve UiO-GPT, og tilby emnespesifikke modeller gjennom den eksisterende 'assistent' funksjonen som kan gi løpende veiledning om hensiktsmessig, kontekstavhengig bruk.

8) Kommunikasjon rundt samfunnsmessige ulemper ved KI-bruk: I universitetets kommunikasjon og veiledning om KI kan man også snakke om de mulige større ulempene som følger med KI-bruk, ikke bare på studienivå, men også på samfunnsnivå. For eksempel foreslår én informant at man kan snakke om KI i et klimaperspektiv, og fremheve at KI kan være skadelig for miljøet. Denne problemstillingen ble ikke diskutert noe særlig av resten av informantene, men vi tenker den er svært viktig, og vi antar at flere informanter kunne tatt opp dette dersom vår studie ikke var så spesifikt rettet mot KI i studiesammenheng. Vi foreslår at det samme kan gjelde for oppfordring til mer refleksjon rundt aspekter som opphavsrett, siden dette kan anses som særlig relevant i en studiekontekst.

Hva er realismen i disse intervensjonene?

Tydeligere regelverk er det behovet som kommer tydeligst frem blant informantene. Dette er et tiltak som bør ha høy prioritet. Det kan være vanskelig å lage et felles regelverk på tvers av fakulteter og fag, da hvordan man vil og bør bruke KI kan variere stort på tvers av fag og emner. Dette er også noe informantene selv trekker frem. Vi anerkjenner også at KI kontinuerlig er i rask forbedring, og retningslinjer som gjelder når man begynner på førsteåret kan tenkes å være utdatert når man begynner å nærme seg slutten av studiet. Dersom et emnespesifikt regelverk blir implementert, må retningslinjene for hvert emne kommuniseres tydelig. Dette kan for eksempel gjøres i introduksjonsforelesninger i hvert fag, på emnesidene (må da gjøres tydelig for studentene), eller gjennom disse emnespesifikke UiO GPT-modellene som har blitt foreslått. Enkelte tar opp at kommunikasjon rundt KI på forelesning kan oppleves gjentakende, spesielt dersom man skal gjennom den samme informasjonen flere ganger i ulike fag. Det kan tenkes at dette kan bli et problem på psykologi, der flere av emnene ligner hverandre og vil kunne ha ganske like retningslinjer. Et annet forslag kan være fakultets- eller heller programspesifikke retningslinjer. Da kan man begrense presentasjon av retningslinjer og annen kommunikasjon rundt KI til introduksjonsemnene. Eller i et eget KI-

emne, som foreslått. Utfordringen med et slik emne, er hvor man skal hente disse studiepoengene fra. Det vil uansett være behov for kontinuerlig revurdering og oppfriskning. Med et frivillig kurs trenger ikke de som opplever informasjonen som gjentakende å dra, men man risikerer da at ikke alle får samme informasjon. Dette med mangel på felles kommunikasjon kan også tenkes å være et problem i veiledning på seminarer, så det bør settes et tydelig regelverk som alle seminarlederne i samme emne kan følge.

KONKLUSJON

I denne rapporten har vi undersøkt hvordan psykologistudenter ved UiO bruker KI i studiearbeidet, hva de tenker om det, og hvordan de forstår etisk bruk og kommunikasjonen fra lærestedet om dette. I tråd med statistikken om KI-bruk blant studenter var det ikke overraskende at alle informantene hadde integrert KI i studiehverdagen, ofte som en sparringspartner, i varierende grad og på forskjellige måter. Det er ChatGPT som brukes i størst grad. Det uttrykkes overveldende positive holdninger til KI-bruk blant informantene. Informantene opplever også medstudenter generelt som positive til KI-bruk, der inntrykket virker å være at KI-bruk er normalisert.

Studentene opplever økt effektivitet med KI, men beskriver tvetydig påvirkning på prestasjoner. De fleste opplever det som et verdifullt hjelpemiddel, men det trekkes også frem at det skaper uro og utrygghet på grunn av utilsiktet negativ påvirkning på læring. De er også redd for avhengighet av KI, og kan være skeptiske til informasjonen som produseres av KI-verktøyet.

Til tross for at UiO har retningslinjer om KI-bruk tilgjengelig, opplever de fleste informantene at universitetet kommuniserer utydelig om dette. Det skaper usikkerhet rundt etiske grenser. For å navigere seg gjennom dette har informantene dannet egendefinerte grenser for hva som er etisk bruk av KI, men det ser likevel ut til å være en konstant usikkerhet rundt KI-bruk, noe som også innebærer frykt for utilsiktet juks. Informantene har et sterkt ønske om tydeligere retningslinjer og kommunikasjon om etisk KI-bruk, siden den eksisterende kommunikasjonen fra universitetet oppleves som ambivalent og utydelig. Den brede integreringen av KI i studiearbeidet blant våre informanter tyder på at KI er kommet for å bli.

Normaliseringen av KI i en hektisk studiehverdag ser ut til å være gjennomgående for rettferdiggjøringen av KI-bruk blant informantene, spesielt når det er en inkongruens mellom studentenes etiske vurderinger av KI-bruk, og måten de faktisk bruker det på. Studentene begrunner og rettferdiggjør bruken av KI også ut ifra opplevd press fra medstudenter. Når alle bruker det, må de selv også bruke det for å unngå å havne bakpå. I tillegg beskriver de at KI-bruk er særlig aktuelt i emner som de vurderer som mindre interessante, der de ikke er så opptatt av læringsutbyttet. Videre kommer det fram at KI som “hjelpelærer” fører til mindre bruk av medstudenter, seminarledere og fagansatte for faglige spørsmål og diskusjoner. Studentene har mindre behov for kollokvier, og får mer ut av å spørre ChatGPT enn å henvende seg til seminarlærer/faglærer. Dette kan ha negative konsekvenser for det sosiale miljøet, og kan være negativt for læringsutbyttet for studentene.

Det er viktig å påpeke at utviklingen på dette området går så raskt at resultatene fra denne studien vil være særlig knyttet til akkurat dette året; 2025. Bruken og forståelsen kan endre seg fort, og nye KI-modeller kan påvirke markedet og samfunnet på måter vi ikke ser nå. Når man vurderer overførbarheten av resultatene til andre studier og universiteter, må man se resultatene i lys av året studien ble gjennomført, og ta høyde for norsk kultur og teknologivaner. Man må også vurdere overførbarheten i forhold til kjennetegn på fag og type studenter.

Vi anbefaler at UiO arbeider videre med hvordan man skal kommunisere om riktig KI-bruk, nettopp for at studentene skal kunne utnytte sin “lille GPT” best mulig, i tråd med gode retningslinjer.

KILDER

Braun, V., & Clarke, V. (2022). *Conceptual and design thinking for thematic analysis*. *Qualitative Psychology*, 9(1), 3–26. <https://doi.org/10.1037/qup0000196>

Burr, V. (2003). *Social constructionism*. London: Routledge.

Cotton, D. R. E., Cotton, P. A., & Shipway, J. R. (2023). Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*, 61(2), 228–239. <https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2190148>

Engeland, S. (2024, 14. August). Forlegger foreningen roper varsko: - Salget av norske lærebøker i fritt fall. Khrono. <https://www.khrono.no/forleggerforeningen-roper-varsko-salget-av-norske-laereboker-i-fritt-fall/895167>

Halvorsen, I.O., & Andersson, M.M (2024) Kunstig intelligens i utdanning – en analyse av studenters møte med ChatGPT. [Masteroppgave]. Universitetet i Oslo. <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/112737/1/Endelig-Masteroppgaven-2-0.pdf>

Lystad, E. (2025, July 26). Foreslår Spotify for lærebøker. —Studentene klarer ikke å fokusere. <https://www.khrono.no/foreslar-spotify-for-laereboker-studentene-klarar-ikke-a-fokusere/985403>

Schei, O. M., Møgelvang, A., & Ludvigsen, K. (2024). Perceptions and Use of AI Chatbots among Students in Education: A Scoping Review of Empirical Studies. *Education Sciences*, 14(922). <https://doi.org/10.3390/educsci14080922>

Tomson, A., Khoury, C. E., Welo, E, & Long, B. (2025). Kartlegging av bruk av og holdninger til generativ KI blant språkundervisere og –studenter ved Det humanistiske fakultet. [kartleggingsrapport]. Universitet i Oslo. <https://www.hf.uio.no/hf-studio/kompetanse/undervisningsprosjekter/kartleggingsrapport-hfs-sprakundervisere-og--studenter-2025.pdf>

Willig, C. (2021). *Introducing qualitative research in psychology* (4. utg.). Open University Press; McGraw Hill.

VEDLEGG

1. Intervjuguide
2. Samtykkeskjema
3. SIKT godkjenning

Intervjuguide

Problemstilling: *Hvordan bruker studenter på Psykologisk institutt (PSI) kunstig intelligens? Hva tenker de om det, og hvordan forstår de etisk bruk og kommunikasjonen fra lærested og ansatte om dette?*

Innledning:

- Få muntlig samtykke
- Takk for deltakelse
- Intervjuets formål og personvern
 - Formål
 - Få innsikt i studenters holdninger til KI-bruk i studier og hvordan universitetet kan kommunisere rundt dette på best måte
 - Viktigheten av ærlighet: anonymt
 - Personvern
 - Opptak
 - Konfidensialitet (personopplysninger: fiktivt navn)
 - Trygge om at materialet blir fullstendig anonymisert
 - Rett til å trekke seg når som helst
 - Samtykkeskjema
- Intervjustruktur og -innhold
 - Varighet: ca. 45 min
- + Eventuelle spørsmål fra informanten

Bakgrunnsspørsmål:

1. Kan du si litt om deg selv og hvor du er i studieløpet
2. Uformell smalltalk om studie (trives du på studie, hva slags type student ser du på deg selv som)
3. Hva er ditt forhold til teknologi?

Erfaring med KI:

4. Når og hvordan hørte du først om kunstig intelligens? (studiesammenheng eller noe annet?)
5. Hva tenker du på når jeg sier kunstig intelligens?
 - Hvilke verktøy tenker du på?

Bruk av KI:

6. Fortell om sist gang du hadde en skriftlig oppgave, hvordan gikk du fram i arbeidet?
 - Benyttet du deg av kunstig intelligens? Hvordan? (utdyp gjerne)

7. Bruker du KI-verktøy (som ChatGPT, UiO-GPT, etc.) i ditt studiearbeid?
- Hvordan/hva bruker du det til?
 - Hvis ikke: Hvorfor ikke?
8. Hvis du forestiller deg et semester på studiet: hvor ofte og i hvilke sammenhenger benytter du deg av KI i studiesammenheng? (Lesing, eksamen, seminarer osv.)
- *(tilpasses etter svar på spm 7)*
9. Har du opplevd en endring i din bruk av KI i løpet av ditt studieløp?
- Bruker du det mer eller mindre nå enn tidligere?
 - Har hvordan du bruker det endret seg?
10. Hvordan opplever du at bruk av KI har påvirket ditt skolearbeid?
- Har det hatt en påvirkning på effektiviteten?
 - Har det hatt en påvirkning på prestasjoner?

Holdninger til etisk bruk av KI:

11. Hva tenker du kan være positive eller negative sider ved bruk av KI i studier?
(bekymringer, motivasjon, tillit til informasjon osv.)
12. Når du hører snakk om “etisk bruk av KI” i studiesammenheng, hva tenker du ligger i det?
- Hvor opplever du at grensen går mellom akseptabel og uakseptabel bruk av KI i akademisk arbeid?
13. Har du vært i situasjoner der du har opplevd usikkerhet rundt hvorvidt bruken av KI var “innenfor”?
- Hva gjorde du da?
14. Dersom du ble gitt en oppgave der det stod i oppgaveteksten at all bruk av KI var tillatt, hvordan ville du gått frem i besvarelsen av oppgaven? (Utdyp)
15. Hvordan opplever du at dine medstudenter snakker om bruk av KI?

Kommunikasjon fra universitetet:

16. Hvordan opplever du UiO sin kommunikasjon rundt bruk av KI i studiesammenheng?
(Ressurser, f.eks. nettsider, webinarer, forelesninger osv. som har vært nyttige? Unyttig?)
- Hvis gått på annet Universitet: Var noe anderledes?
17. Hvordan har KI blitt presentert eller diskutert i studieprogrammet ditt? (f.eks i undervisning, pensumlitteratur etc.)
- Hvordan opplever du at forelesere forholder seg til studentenes bruk av KI?

18. Hvordan forstår du det som blir kommunisert av UiO og studieprogrammet?

- Tydelig hva som er lov og ikke?
- Positivt eller negativt?

19. Opplever du at det er rom for diskusjoner og innspill om bruk av KI-bruk i PSI (egen deltakelse?)

- Evt på UiO?

Avslutning:

20. Er det spesifikke prinsipper eller retningslinjer du tenker bør gjelde for bruk av KI på studiet?

21. Har du forslag om hvordan Universitets kommunikasjon om bruk av KI kan forbedres?

22. Er det noe annet du ønsker å tilføye om temaet som ikke har blitt diskutert i intervjuet?

Samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet om studenters bruk og oppfatning av kunstig intelligens ved PSI?

Formålet med prosjektet

Dette er en forespørsel til deg om du vil delta i et forskningsprosjekt. Formålet med prosjektet er å undersøke studenters bruk og holdninger til kunstig intelligens (KI) i oppgaveskriving. Vi ønsker å finne ut av: Tredjeårsstudenters bruk og oppfatning av kunstig intelligens ved PSI: Etikk, kommunikasjon og praksis.

Dette er et forskningsprosjekt som startet som en studentoppgave ved Psykologisk Institutt, som nå finansieres av Læringsnettverket EILIN ved det samfunnsvitenskapelige fakultetet. Det vil bli utarbeidet en rapport med den anonymiserte intervjudataen, som vil bli oversendt fakultetet, og anonyme intervjudata vil kunne brukes i vitenskapelige artikler senere.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får denne forespørselen fordi du er student ved bachelor- eller profesjonsstudie i psykologi ved Universitetet i Oslo, som og har har fullført minst 3 semestre.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dette forskningsprosjektet er ledet av Sofie Norrøne Thelin sammen med medstudenter Ida Rolland Engvik, Ariam Germeskel, Elin Johnsen, og Jenny Thorén i samarbeid med Universitetet i Oslo. Ansatte ved psykologisk institutt, Åshild Lappegard Hauge, Samantha Marie Harris, og Sigrun Marie Moss, er veiledere av prosjektet.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta, eller hvis du senere velger å be om å få dine opplysninger slettet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Du vil bli invitert til et individuelt, semistrukturert intervju som varer omtrent 45 minutter. Intervjuet kan gjennomføres enten fysisk på universitetet eller digitalt via Zoom/Teams, avhengig av hva som passer best for deg. Samtalen vil bli tatt opp og senere transkribert. All identifiserbar informasjon vil bli fjernet for å sikre anonymitet, slik at ingen svar kan spores tilbake til deg. Navnet ditt vil også bli byttet ut med en tilfeldig tall-ID. Opptak og transkripsjon vil bli håndtert på en måte som ivaretar ditt personvern. Du velger selv hvilke spørsmål du ønsker å svare på.

Intervjuet er delt inn i fem deler, og omhandler studenters bruk av KI som verktøy og oppfatninger om kommunikasjonen til universitetet rundt bruk av KI:

1. Bakgrunnsspørsmål
2. Erfaringer med KI
3. Bruk av KI
4. Etisk bruk av KI
5. Hvordan universitetet kommuniserer om KI-bruk i studier

Personopplysninger som samles inn vil være navn og kontaktinformasjon, slik at vi kan avtale og følge opp intervjuet, men dette er ikke noe som lagres videre. Ingen sensitive personopplysninger vil i utgangspunktet bli samlet inn, ved mindre du selv ser på helsegrunner som aktuelt i et svar. Registrering og behandling av opplysninger Intervjuene vil bli lydopptak i Diktafon appen (med samtykke) for nøyaktig transkripsjon og analyse. Alle data lagres sikkert og anonymiseres i analyseprosessen. Din identitet vil ikke kunne spores i publikasjoner eller presentasjoner av forskningsresultatene. Deltakelse er frivillig, og du kan når som helst trekke deg fra studien uten å oppgi grunn.

Kort om personvern

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har beskrevet i dette skrivet. Vi behandler personopplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Du kan lese mer utfyllende om personvern på neste side.

Utdypende om personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi tar personvern på alvor og følger gjeldende regelverk for innsamling, lagring og behandling av personopplysninger. Kun studentene (Sofie, Ida, Ariam, Elin, og Jenny) i prosjektgruppen vil ha tilgang til personopplysningene og den råe intervjudataen. Hverken veileder, ingen eksterne forskere eller institusjoner vil få tilgang til rådata eller personopplysninger.

For å beskytte ditt personvern lagres taleopptakene kryptert i Tjenester for Sensitive Data (TSD) ved UiO, og kun forskningsgruppen har tilgang til dem via flerfaktorautentisering. Navn og kontaktopplysninger lagres separat fra øvrige data i en kryptert fil, og alle intervjuutskrifter vil være anonymiserte før analyse. Lydopptak og identifiserbare opplysninger slettes så snart transkripsjonen er fullført.

Du vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjoner, og alle sitater eller referanser til intervjuene vil være anonymiserte. Ingen direkte personopplysninger som navn eller kontaktinformasjon vil bli publisert. Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til innsyn, korrigering og sletting av opplysninger, samt til å protestere mot behandlingen av data. Samtykket kan når som helst trekkes tilbake, enten under intervjuet eller i etterkant, ved å kontakte prosjektgruppen. Dersom ønskelig, kan du også få tilsendt en lenke til rapporten eller artikkelen før publisering for å sjekke opplysninger. Vi vil besvare forespørsler om

innsyn eller sletting innen én måned. Hvis en du er uenig i hvordan personopplysningene behandles, har du rett til å klage til Datatilsynet.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysningene om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra det samfunnsvitenskapelige fakultetet ved Universitetet i Oslo, har personverntjenestene ved Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes innen 31.12.2025.

Ved prosjektets slutt vil koblingsnøkkelen, lydopptak, og identifiserbare opplysninger bli slettet. Det er kun den anonymiserte transkripsjonen og dataen (det som ikke kan kobles til deg) som blir lagret for eventuelt fremtidig bruk. Dette kan innebære videre forskningsformål innenfor samme forskningsfelt, undervisningsformål, og etterprøvbarehet. Den anonymiserte dataen vil bli lagret i et OneNote-område som krever UiOs tofaktorautentisering.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du kontakter oss for å utøve dine rettigheter, vil du høre fra oss innen en måned.

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, ved Sofie Norrøne Thelin: 98401593, sofient@uio.no
- Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, ved Åshild Lappegard Hauge: 95230172, a.l.hauge@psykologi.uio.no
- Vårt personvernombud: personvernombud@uio.no

NB! Ikke legg ved sensitiv informasjon i e-post. Dersom du trenger å sende sensitiv informasjon, ta kontakt på e-post for å få instruksjoner om hvordan det kan sendes inn.

Hvis du har spørsmål knyttet til Sikts vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt på epost:

- personverntjenester@sikt.no, eller på telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Åshild Lappegard Hauge

(veileder)

Sofie Norrøne Thelin

(Bachelorstudent/forsker)

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet studenters holdninger til kunstig intelligens i oppgaveskriving og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- ☐ å delta i intervju om studenters bruk og holdninger til kunstig intelligens
- ☐ at prosjektgruppen kan gi opplysninger om meg til prosjektet

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet.

Ja / Nei

Vurdering av behandling av personopplysninger

Referansenummer

400501

Type vurdering

Standard

Dato

07.05.2025

Tittel

Studenters bruk og oppfatning av kunstig intelligens ved PSI: Etikk, kommunikasjon og praksis

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Oslo / Det samfunnsvitenskapelige fakultet / Psykologisk institutt

Prosjektansvarlig

Åshild Lappegard Hauge

Student

ukjent

Akademisk nivå

Bachelor

Behandlingsperiode

01.05.2025 – 31.12.2025

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

- Navn
- Kontaktinformasjon
- Stemme på lydopptak

Særlige

- Helseopplysninger
- Etnisitet

Lovlig grunnlag

Samtykke, jf. GDPR art. 6(1)(a)

Uttrykkelig samtykke, jf. GDPR art. 9(2)(a)

^ Samlet vurdering

Vi har vurdert at behandlingen av personopplysninger oppfyller kravene i personvernregelverket. Vi gjør vurderinger på vegne av behandlingsansvarlig institusjon. Du må følge institusjonens retningslinjer for informasjonssikkerhet, og eventuelle vilkår i vurderingen.

OM VURDERINGEN Sikt har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket. Vi har nå vurdert at du har lovlig grunnlag til å behandle personopplysningene.

TYPE PERSONOPPLYSNINGER Prosjektet vil behandle særlige kategorier av personopplysninger om helseforhold etnisitet.

LOVLIG GRUNNLAG Lovlig grunnlag for behandlingen av personopplysninger vil være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 a). Den registrerte gir sitt uttrykkelige samtykke til behandlingen av særlige kategorier av personopplysninger. Dermed gjelder ikke forbudet i personvernforordningen art. 9 nr. 1, ettersom vilkår for unntaket i art. 9 nr. 2 a) er

oppfylt.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER Det er institusjonen du er ansatt/student ved som avgjør hvordan du må lagre og sikre data i ditt prosjekt og hvilke databehandlere du kan bruke. Husk å bruke leverandører som din institusjon har avtale med (f.eks. ved skylagring, nettspørreskjema, videosamtale el.).

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

MELD VESENTLIGE ENDRINGER Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Se våre nettsider om hvilke endringer du må melde: <https://sikt.no/melde-endringer-i-meldeskjema>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet. I langvarige prosjekter vil vi ta kontakt hvert annet år for å minne om at eventuelle endringer må meldes.

Lykke til med prosjektet!